

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA BANKARSKE GRUPE:

**M&V Investments“ a.d. Beograd
„AIK BANKA“ a.d. Beograd i
„Gorenjska banka“ d.d. Kranj**

sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

(u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o objavljivanju podataka i informacija banke, Službeni glasnik RS br. 103/2016)

Beograd, maj 2019. godine

Sadržaj

1.	Uvodne napomene	4
2.	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i proceduru upravljanja rizicima	6
2.1	Upravljanje rizicima	9
2.1.1.	Upravljanje kreditnim rizikom	9
2.1.2.	Upravljanje rizikom likvidnosti	10
2.1.3.	Upravljanje tržišnim rizicima	12
2.1.4.	Upravljanje kamatnim rizikom	13
2.1.5.	Upravljanje operativnim rizikom	13
2.1.6.	Upravljanje rizikom ulaganja	14
2.1.7.	Upravljanje rizikom zemlje	15
2.1.8.	Upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja	16
2.1.9.	Upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma	16
2.2	Način organizovanja procesa upravljanja rizicima	16
2.3	Potvrda Grupe o adekvatnosti upravljanja rizicima i i unutrašnjoj kontroli	17
2.4.	Pokazatelji poslovanja i izloženost rizicima	17
3.	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na kapital Bankarske grupe	17
3.1.	Podaci o kapitalnoj poziciji Bankarske grupe (PI-KAP)	17
3.2.	Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Bankarske grupe (PI-FIKAP)	22
3.3.	Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca PI-KAP (PI-UPK)	24
1.	Račlanjavanje elemenata u bilansu stanja	24
4.	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na kapitalne zahteve i adekvatnost kapitala Bankarske grupe	29
4.1.	Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Bankarske grupe (PI-AKB)	29
5.	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na proces interne procene adekvatnosti kapitala Grupe	32
6.	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na zaštitne slojeve kapitala	34
6.1	Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracicličnog zaštitnog sloja kapitala	34
6.2.	Podaci o iznosu kontracicličnog zaštitnog sloja kapitala	35
7.	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na izloženosti Bankarske grupe rizicima i pristupe za merenje odnosno procenu rizika	35
7.1	Kreditni rizik	35
7.1.1	Podaci odnosno informacije koji se odnose na način na koji Grupa vrši internu klasifikaciju potraživanja	35
7.1.2	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvredjenja potraživanja	35
7.1.3	Ukupan iznos izloženosti Grupe	37
7.1.4	Geografska raspodela izloženosti	39
7.1.5	Raspodela izloženosti Bankarske grupe prema sektorima (u 000 RSD) '00	41
7.1.6	Raspodela izloženosti prema preostalom dospeću	43
7.1.7	Obezvredena potraživanja i potraživanja u docnji prema geografskim područjima na dan 31.12.2018.godine	44
7.1.8	Promene na ispravkama vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	44

7.1.9 Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije (po Odluci Narodne Banke Srbije o klasifikaciji)	45
7.1.10 Kreditni rejtinzi	45
7.1.11 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na pokazatelj leveridža	48
7.1.12 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na tehnike ublažavanja kreditnog rizika	48
7.2 Rizik druge ugovorne strane (counterparty risk)	50
7.3 Kamatni rizik.....	51
7.4 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi.....	52
8. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava	53
8.1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.....	53
8.2. Razlike u obuhvatu konsolidacije	53
8.3. Razlike u pozicijama bilansa stanja	54

1. Uvodne napomene

Prema Zakonu o bankama:

- **Bankarska grupa** je grupa društava koju čine isključivo lica u finansijskom sektoru i u kojoj najmanje jedna banka ima svojstvo najvišeg matičnog društva ili svojstvo zavisnog društva.
- **Najviše matično društvo** je pravno lice u kome nijedno drugo pravno lice nema kontrolno učešće.
- **Podređeno društvo pravnog lica je zavisno ili pridruženo društvo tog lica.**
- **Bankarski holding** je najviše matično društvo u bankarskoj grupi koje nije banka.

Za potrebe ovog objavlјivanja podataka i informacija, u skladu sa navedenim definicijama, Grupa je bankarska grupa koju čine M&V Investments a.d. Beograd (Najviše matično društvo, Bankarski holding), AIK banka a.d. Beograd (AIK Banka, podređeno društvo, zavisno društvo) i Gorenjska banka d.d. Kranj (Gorenjska banka, podređeno društvo, zavisno društvo) u daljem tekstu zajedno: članice Grupe.

Investiciono društvo "M&V Investments" a.d. Beograd (u daljem tekstu: Društvo/Brokersko-dilersko društvo) je dobilo dozvolu za rad od Komisije za hartije od vrednosti 17. oktobra 1995. godine, na osnovu Rešenja broj 03/491/2-95. Upis u sudske registre izvršen je kod Privrednog suda u Novom Sadu, 7. novembra 1995. godine, Rešenjem broj Fi-4809/95.

Brokersko-dilersko društvo "M&V Investments" a.d. Beograd je član Beogradske berze a.d., Beograd od 27. februara 1996. godine.

Poslovno ime Najvišeg matičnog društva je:

Brokersko-dilersko društvo "M&V Investments" a.d. Beograd.

Sedište Društva je u Beogradu, Bulevar Mihajla Pupina 115a.

Osnovna delatnost Društva je obavljanje investicionih usluga i aktivnosti koje se odnose na finansijske instrumente i to: prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata, izvršenje naloga za račun klijenata, trgovanje za sopstveni račun, upravljanje portfoliom, usluge pokroviteljstva u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa, usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa, kao i za dodatne usluge definisane Zakonom o tržištu kapitala iz člana 2. stav 1. tačka 9) podtačke (1), (2), (3), (5), (6) i (7).

Matični broj Društva je 08614938.

Poreski identifikacioni broj Društva je 100448611.

Društvo je na dan 31.decembar 2018. godine imalo 14 zaposlenih radnika (31. decembra 2016. godine: 14 zaposlenih).

Poslovno ime Banke 1 - podređenog (zavisnog) društva 1. je:

AGROINDUSTRIJSKO KOMERCIJALNA BANKA "AIK BANKA" akcionarsko društvo Beograd.

Skraćeno poslovno ime Banke je: "AIK BANKA" a.d. Beograd.

Sedište Banke je u Beogradu, Bulevar Mihajla Pupina 115d.

Matični broj Banke 1 je 06876366.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100618836.

Najveće učešće u upravljačkim akcijama Banke na dan 31. decembra 2018. godine ima M&V Investments a.d., Beograd sa 100% (na dan 31. decembra 2017.: M&V Investments a.d., Beograd sa 99,55%). Početkom februara 2017.godine na predlog većinskog akcionara Banke, M&V Investments a.d., Skupština akcionara Banke donela je odluku o sticanju vlasništva i kupovini Alpha Bank Srbija a.d., Beograd. Banka je 11. aprila 2017. godine upisom vlasništva na akcijama Jubanke a.d., Beograd u Centralnom registru, depou i kliringu

hartija od vrednosti stekla direktno kontrolno vlasništvo u Alpha Bank Srbija a.d., Beograd koje joj je omogućilo sticanje zavisnog podređenog društva u kome Banka ima 100% učešće u akcijskom kapitalu. Alpha Banka je promenila svoje poslovno ime u Jubanka a.d., Beograd.

Na redovnoj sednici Skupštine Grupe a.d., Beograd održanoj dana 20. novembra 2017. godine doneta je odluka o pripajanju Jubanke a.d., Beograd AIK banci a.d., Beograd. Statusna promena pripajanja Jubanke a.d., Beograd je sprovedena 22. decembra 2017. godine i registrovana je kod Agencije za privredne registre.

Takođe, tokom 2018. godine Banka je povećala vlasničko učešće u kapitalu Gorenjske banke d.d., Kranj sa 20.98% na 33.06% (glasacko učešće sa 38.83% na 61.17%).

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala 742 zaposlenih radnika (na kraju 2017. godine bilo je 768 zaposlenih radnika).

Poslovno ime Banke 2 - podređenog (zavisnog) društva 2 je:
Gorenjska banka d.d., Kranj

Sedište Banke 2 je u Sloveniji, u Kranju, Bleiweisova cesta 1, p.p. 147.

Matični broj Banke 2 je 5103061000.

Poreski identifikacioni broj Banke 2 je SI42780071.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Gorenjska banka je imala 415 zaposlenih radnika (na kraju 2017. godine bilo je 403 zaposlena radnika).

Grupa sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao i konsolidovane izveštaje za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi u skladu sa istoimenom Odlukom NBS.

Matično društvo sa AIK bankom konsolidaciju vrši primenom metode pune konsolidacije a sa Gorenjskom bankom equity metodom do 31. avgusta 2018. a od 1. septembra 2018. godine se i sa Gorenjskom bankom konsolidacija vrši primenom metode pune konsolidacije.

U skladu sa odredbama Zakona o bankama i odredbama Odluke o objavljinju podataka i informacija banke (u daljem tekstu Odluka), Matično društvo sastavlja i objavljuje izveštaj o Objavljinju podataka i informacija Bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine. Ovaj Izveštaj sadrži sve regulatorno propisane podatke i informacije za period poslovanja od 01. januara 2018. do 31. decembra 2018. godine.

Izveštaj se objavljuje na internet adresi Matičnog društva (www.mvi.rs).

U skladu sa Odlukom, Matično društvo je dužno da sa stanjem na dan 31.decembar 2018. godine objavi podatke i informacije koje se odnose na:

- kapital,
- kapitalne zahteve i adekvatnost kapitala,
- kontraciclični zaštitni sloj kapitala i
- pokazatelj leveridža.

Ukupni regulatorni kapital na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 60.595.314 hiljada dinara i sastoji se od osnovnog akcijskog kapitala u ukupnom iznosu od 60.595.314 hiljada dinara.

Ukupni kapitalni zahtevi za pokriće rizika iznose 24.286.579 hiljada dinara (sa uključenim CVA) i to za:

- kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/isporuke po osnovu slobodnih isporuka 20.307.624 hiljada dinara,
- tržišni (devizni) rizik 1.680.557 hiljada dinara,
- operativni rizik 2.297.377 hiljada dinara,
- rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA rizik) u iznosu od 1.021 hiljada rsd.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 19,96%.

Pokazatelj leveridža je na dan 31. decembar 2018.godine iznosio 13,94%.

2. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i proceduru upravljanja rizicima

Rizik je sastavni deo poslovanja i nemoguće ga je u potpunosti eliminisati. Bitno je međutim da se rizicima upravlja na takav način da se oni svedu u granice prihvatljive za sve zainteresovane strane: vlasnike kapitala tj. akcionare, kreditore, deponente i regulatora.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integriran u sve njene poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa definisanom sklonosću Grupe ka rizicima.

Strategija upravljanja rizicima na nivou Grupe definiše principe upravljanja rizicima u cilju obezbeđenja adekvatne procene svih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju i odgovarajućeg kapitala potrebnog da podrži realizaciju strateških ciljeva Grupe, u skladu sa poslovnim strategijama članica Grupe.

Ovom Strategijom, kao delom jedinstvenog sistema upravljanja rizicima, Grupa:

- definiše sve rizike kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- definiše dugoročne ciljeve u upravljanju rizicima utvrđene poslovnim strategijama članica Grupe, kao i sklonost i toleranciju ka rizicima određenu u skladu sa tim ciljevima;
- utvrđuje osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
- utvrđuje osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
- utvrđuje obavezu redovnog izveštavanja organa i Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima;
- definiše kriterijume za utvrđivanje loše aktive, osnovna načela upravljanja tom aktivom, kao i najviši prihvatljivi nivo loše aktive.

Proces upravljanja rizicima podrazumeva kontinuirano identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, odnosno uspostavljanje sistema limita, kao i izveštavanje u skladu sa regulativom i internim aktima Grupe. Adekvatan sistem upravljanja rizicima predstavlja jedan od ključnih elemenata u obezbeđivanju stabilnosti poslovanja. Grupa je definisala praćenje i kontrolu rizika Procedurom za upravljanje rizicima na nivou Grupe.

Procedura za upravljanje rizicima na nivou Grupe predstavlja sastavni deo sistema upravljanja rizicima Grupe i usklađena je sa regulatornim zahtevima Republike Srbije, međunarodnim standardima i najboljom praksom, uz uvažavanje specifičnosti poslovnih aktivnosti, kao i organizacije rada Grupe. Prilikom izrade ove Procedure regulatorni zahtevi i međunarodni standardi implementirani su uz uvažavanje specifičnosti poslovnih aktivnosti i ciljeva Grupe.

Procedurom za upravljanje rizicima na nivou Grupe se:

- daje pregled i definicije svih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena;
- utvrđuju osnove za upravljanje rizicima na nivou Grupe;
- utvrđuju osnove za procenu rizičnog profila Grupe, odnosno za identifikovanje i merenje rizika, odnosno procenu pojedinačnih rizika;
- utvrđuju mere za ublažavanje kao i način praćenja, kontrole pojedinačnih rizika i uspostavljanja sistema limita za pojedine rizike;
- uspostavlja odgovarajući sistem unutrašnjih kontrola za upravljanje rizicima;
- utvrđuje obaveza izračunavanja internih kapitalnih zahteva za Grupu;
- uspostavlja okvir i učestalost stres testiranja pojedinačnih rizika kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova;
- utvrđuje sistem internog i eksternog izveštavanja o upravljanju rizicima na nivou Grupe.

U okviru Strategije upravljanja rizicima na nivou Grupe identifikovani su sledeći rizici kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju:

Kreditni rizik - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema članicama Grupe.

Kreditni rizik uključuje i:

- **Rezidualni rizik** - rizik da primenjene tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što se očekivalo, odnosno da njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Grupa izložena;
- **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja (dilution risk)**- mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- **Rizik izmirenja/isporuke**- mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na unapred ugovoren datumb izmirenja/isporuke;
- **Rizik druge ugovorne strane** - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji,
- **Kreditno-devizni rizik** jeste rizik koji proističe iz uticaja promene kursa domaće valute na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika usled valutne neusklađenosti primanja klijenta i njegovih obaveza prema nekoj od članica Grupe.

Rizik likvidnosti - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti članica Grupe da ispunjavaju svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava) ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Kamatni rizik - rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Tržišni rizici - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki usled kretanja cena na tržištu. Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

- **Devizni rizik** - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog promene deviznog kursa. Grupa je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.
  - Cenovni rizik- mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene vrednosti portfolija finansijskih instrumenata (dužničke i vlasničke hartije od vrednosti). Cenovni rizik obuhvata opšti i specifični cenovni rizik:
  - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene kao posledice opšteg stanja i promena na određenom tržištu i
- **Specifični cenovni rizik** je rizik promene cene hartija od vrednosti kao posledica promene činjenica vezanih za njenog emitenta.
- **Robni rizik** - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama članica Grupe.

Rizik koncentracije - rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Grupe prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti,
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su: privredni sektori - grane, geografska područja, vrste proizvoda i aktivnosti i sl,
- instrumenti kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti, itd.

Rizik izloženosti obuhvata rizik izloženosti Grupe prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica kao i rizik izloženosti Grupe prema licu povezanom sa članicama Grupe. **Velika izloženost** prema jednom licu ili grupi povezanih lica jeste izloženost koja iznosi najmanje 10% regulatornog kapitala Grupe obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Izloženost Grupe

prema jednom licu ili grupi povezanih lica izračunava se na osnovu konsolidovanog bilansa stanja Grupe koji se odnose na to lice ili tu grupu.

Rizici ulaganja Grupe - obuhvataju rizike ulaganja Grupe u druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Rizik zemlje - rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti članica Grupe da naplate potraživanja od tog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Operativni rizik - rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe koji su posledica propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Pravni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi s poslovanjem banke (obligacioni odnosi, radni odnosi i sl.).

Rizik usklađenosti poslovanja - rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja Grupe da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Ovaj rizik posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik da će stranka zloupotrebiti poslovni odnos, transakciju ili proizvod za pranje novca ili finansiranje terorizma tj. rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja članica Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa sa nekom od članica Grupe, transakcije, usluge ili proizvoda) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma. Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Reputacioni rizik - rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonskom, podzakonskim aktima, internim aktima Grupe, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom i kao posledica toga mogući gubitak poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Grupe, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

Strateški rizik - rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i/ili kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem članice Grupe posluju ili izostanka odgovarajućih reakcija Grupe na te promene.

Identifikovanim rizicima Grupa upravlja kroz jasno definisan proces upravljanja rizicima koji uključuje redovno i pravovremeno identifikovanje, merenje, odnosno procenjivanje, praćenje rizika, preduzimanje mera za ublažavanje i izveštavanje.

2.1 Upravljanje rizicima

2.1.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Cilj upravljanja kreditnim rizikom na nivou Grupe je minimiziranje mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe (izračunat na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja) usled neizvršavanja obaveza dužnika prema svakoj članici Grupe ponaosob. Pri ostvarivanju navedenog cilja Grupa se vodi principima definisanim u okviru Procedure za upravljanje rizicima na nivou bankarske Grupe.

Kreditnim rizikom članice Grupe upravljaju na nivou pojedinačnog potraživanja, na nivou pojedinačnog dužnika, kao i na nivou svog celokupnog portfolija potraživanja. Kreditnim rizikom Grupe se upravlja indirektno putem upravljanja ovim rizikom na nivou svake članice Grupe.

Članice Grupe internim procedurama i metodologijama kreditiranja definišu kriterijume za odobravanje plasmana, izmenu uslova korišćenja i izmirenja obaveza po odobrenim plasmanima, reprogramiranje i restrukturiranje potraživanja i dr.

Proces upravljanja kreditnim rizikom uključuje: identifikovanje, merenje/procenu, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kreditnom riziku.

Proces identifikovanja kreditnog rizika podrazumeva utvrđivanje tekućeg nivoa izloženosti kreditnom riziku zasnovanom na istorijskim podacima, kao i izloženosti kreditnom riziku koja može nastupiti u periodu otplate plasmana.

U proces identifikovanja kreditnog rizika uključen je i proces identifikovanja rizika koncentracije.

U proces identifikovanja kreditnog rizika uključene su organizacione jedinice u čijoj je nadležnosti upravljanje i kontrola kreditnim rizikom kao i svi organi članica Grupe koji donose odluku o odobravanju plasmana.

Identifikovanje kreditnog rizika i rizika koncentracije se vrši u fazi uspostavljanja inicijalnog kontakta sa klijentom. Inicijalni kontakt sa klijentom/ dužnikom uspostavljaju saradnici za prodaju.

Pored identifikacije izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica Grupa identificuje i izloženosti prema određenim sektorima, geografsku izloženost kao i izloženost prema pružaocima kreditne zaštite, a sve u cilju merenja odnosno praćenja izloženosti riziku koncentracije koji proizilazi iz sektorske, geografske odnosno koncentracije pružaoca kreditne zaštite.

Kreditni rizik članice Grupe mere i procenjuju primenom kvantitativnih i kvalitativnih kriterijuma na osnovu kojih se dužnici i njihova potraživanja svrstavaju u odgovarajuće kategorije.

Procena kreditnog rizika se vrši pri sagledavanju zahteva za određeni plasman, zahteva za izmenu uslova i rokova korišćenja i vraćanja određenog plasmana, praćenja plasmana, preko obračunavanja obezvredjenja, kao i prilikom izrade redovnog godišnjeg izveštaja o poslovanju klijenta do konačne naplate određenog plasmana.

Za merenje/procenu kreditnog rizika i rizika koncentracije na nivou Grupe su nadležne organizacione jedinice zadužene za upravljanje i kontrolu kreditnog rizika. Merenje i procena kreditnog rizika Grupe se vrši dalje procenom i praćenjem različitih pokazatelja vezanih za kreditni rizik, kao što je definisano u Strategiji upravljanja rizicima na nivou Grupe. Organizacione jedinice zadužene za upravljanje i kontrolu rizika mesečno vrše procenu kreditnog rizika obračunom obezvredjenja plasmana u skladu sa internim aktima.

U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, članice Grupe primenjuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja interno postavljenih limita, diversifikacijom plasmana/ulaganja i pribavljanjem prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u skladu sa propisanom regulativom.

Ublažavanje rizika koncentracije sprovodi se aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem nivoa izloženosti definisanim internim limitima.

Proces praćenja kreditnog rizika podrazumeva utvrđivanje pravila, učestalosti i metoda za praćenje kreditnog rizika kako bi se eventualno pogoršanje finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika/klijenta i pružaoca kreditne zaštite na vreme identifikovalo i kako bi se gubici po ovom osnovu izbegli ili umanjili.

Praćenje kreditnog rizika se vrši na nivou Grupe i svake od članica Grupe i to kako na nivou pojedinačnog potraživanja, tj. dužnika/ grupe povezanih lica, tako i na nivou ukupnog kreditnog portfolija svake članice Grupe. Istovremeno, na taj način se prati i rizik koncentracije plasmana s tim što se ovaj rizik dodatno prati i na nivou sektora/grane delatnosti, geografske strukture i pružaoca kreditne zaštite.

Kontrola rizika koncentracije na nivou Grupe se vrši uspostavljanjem limita i njihovim praćenjem i prilagođavanjem.

U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost kreditnom riziku u odnosu na definisane limite.

U cilju kontrole, odnosno ograničenja prilikom preuzimanja kreditnog rizika, nadležni organi članica Grupe usvajaju limite izloženosti kreditnom riziku u skladu sa prirodom, obimom i složenošću svojih poslovnih aktivnosti, a u skladu sa limitima koji su definisani u Strategiji upravljanja rizicima na nivou Grupe.

U okviru procesa interne procene adekvatnosti kapitala na nivou Grupe je predviđeno sprovođenje stres testova za kreditni rizik, rizik koncentracije i kreditno-devizni rizik. Detaljne pretpostavke koje se koriste za potrebe stres testova na nivou Grupe definisane su u okviru posebnih internih akata.

Obračun aktive ponderisane kreditnim rizikom na nivou Grupe se vrši primenom standardizovanog pristupa u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke i Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanu osnovi. Matično Društvo je u skladu sa navedenim odlukama Narodne banke Srbije u obavezi da iznos izloženosti riziku izmirenja/isporuke i riziku druge ugovorne strane izračunava za svaku pojedinačnu članicu Grupe.

Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom.

Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije, na obrascima i u rokovima koje je svojim odlukama propisala Narodna banka Srbije.

Interni izveštavanje na nivou Grupe se vrši u okviru izveštaja o upravljanju kreditnim rizikom koji organizaciona jedinica zadužena za kontrolu rizika dostavlja nadležnim organima matičnog Društva.

2.1.2. Upravljanje rizikom likvidnosti

Cilj upravljanja rizikom likvidnosti na nivou Grupe sastoji se u tome da sve članice Grupe svojom imovinom i obavezama upravljavaju na način koji im omogućava da u svakom trenutku ispunе svoje dospele obaveze, kao i da trajno ispunjavaju sve svoje obaveze, te da eliminišu mogućnost nastanka negativnih efekata na svoj, kao i na finansijski rezultat i kapital Grupe. Pri ostvarivanju navedenog cilja, Grupa se vodi principima definisanim u okviru Procedure za upravljanje rizicima na nivou bankarske Grupe.

Rizik likvidnosti se ogleda u dnevnoj neusklađenosti priliva i odliva, ročnoj neusklađenosti obaveza i potraživanja, neusklađenosti dinarskih i deviznih priliva i odliva, odnosno, obaveza i potraživanja, neusklađenosti gotovinskih i bezgotovinskih tokova ili disproporciji nivoa i strukture bilansne i vanbilansne aktive i pasive, odnosno, pojedinih njihovih delova.

Za potrebe merenja i praćenja rizika likvidnosti članica Grupe uspostavljeni su procesi:

- dnevnog planiranja i praćenja ostvarenja planova svih priliva i odliva sredstava, u lokalnoj i svim značajnim valutama i
- praćenja stanja i promena stanja imovina i obaveza za period do njihovog dospeća po svim značajnim valutama

U procesu merenja i praćenja rizika likvidnosti članice Grupe, a u skladu sa prirodom, obimom i složenošću svojih poslovnih aktivnosti, prate indikatore likvidnosti, GAP analizu, pokazatelj pokrića likvidnom imovinom (LCR) i pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR).

U cilju efikasne kontrole rizika likvidnosti, svaka članica Grupe, dnevno prati likvidnosnu situaciju kroz praćenje definisanih limita.

Kontinuirano se sprovodi proces procene svih budućih novčanih tokova - priliva i odliva sredstava. Projekcija rizika likvidnosti omogućava definisanje i preuzimanje preventivnih mera za umanjenje buduće izloženosti riziku likvidnosti. Takođe, dnevno se prate i neto tokovi gotovine, dnevne promene i stanja najlikvidnijih sredstava (gotovine, žiro računa) i obaveza (promene na transakcionim računima deponenata, kao i promene u oročenim depozitima pravnih lica).

U procesu upravljanja rizikom likvidnosti, nadležni organi članica Grupe, usvajaju limite izloženosti riziku likvidnosti a u skladu sa prirodnom, obimom i složenošću svojih poslovnih aktivnosti.

Sve članice Grupe su u obavezi da se pridržavaju regulatornih i interni propisanih limita.

Radi ublažavanja rizika likvidnosti članice Grupe koriste kratkoročne i dugoročne mere zaštite od rizika likvidnosti.

Mere zaštite podrazumevaju upravljanje aktivom i pasivom u cilju usklađivanja priliva i odliva sredstava, kao i usklađivanja strukture izvora sredstava i plasmana.

Takođe, članice Grupe primenjuju i mere zaštite od uticaja drugih rizika na likvidnost, a koje se odnose i na ugoveranje sledećih instrumenata zaštite: ugoveranje zaštitnih klauzula od promene deviznog kursa, promene kamatnih stopa i ostale instrumente zaštite. Mere koje članice Grupe primenjuju zavise od strukture bilansa i strukture izvora finansiranja.

Strateske mere koje se sprovode u cilju ublažavanja rizika likvidnosti su:

- Diversifikacija izvora finansiranja - po vrsti depozita, valuti depozita, iznosu depozita, ročnosti depozita;
- Posebno praćenje depozita stanovništva, kao najkvalitetnijeg izvora finansiranja;
- Držanje portfolija hartija od vrednosti kao rezerve likvidnosti - mogućnost zalaganja i/ili prodaje;
- Zalaganje hartija od vrednosti radi dobijanja dugoročnih linija kao novi izvor likvidnosti.

Operativne mere za ublažavanje rizika likvidnosti:

- Zaduživanje na međubankarskom tržištu;
- Zalaganje hartija od vrednosti za dobijanje kratkoročnih kredita za likvidnost i lombardnog kredita od centralne banke;
- Revidiranje optimuma efektivnog novca u blagajnama;
- Prodaja hartija od vrednosti;
- Povećanje kamatne stope na depozite do tržišnog nivoa kamata i blago iznad tog nivoa;
- Smanjenje kreditne aktivnosti;
- Prodaja - sekjuritizacija kreditnog portfolija;
- Prodaja i zalaganje imovine, van portfolija hartija od vrednosti.

Dodatno, članice Grupe sprovode analize ponašanja deponenata i identifikuju izvore sredstava koji su stabilni pod različitim okolnostima, kao i one koji će se postepeno sa pojmom problema povlačiti i one koji će biti povučeni na prvi znak problema. U cilju ublažavanja rizika likvidnosti, članice Grupe umanjuju oslanjanje na izvore sredstava koji su nestabilni i promenljivi.

Pored upravljanja likvidnošću u redovnim uslovima poslovanja, članice Grupe sagledavaju i izloženost riziku likvidnosti u stresnim uslovima (kriza likvidnosti). Detaljne prepostavke koje se koriste za potrebe stres testova definisane su u posebnim internim aktima članica Grupe.

Dodatno, Grupa za potrebe izračunavanja internih kapitalnih zahteva za rizik likvidnosti koristi stres scenarija.

Članice Grupe izveštavaju Sektor kontrole rizika Grupe, koji dalje izveštava nadležne organe matičnog Društva po zahtevu Matičnog društva ili u slučaju odstupanja od regulatornih ili interni postavljenih limita.

U slučaju kršenja regulatornih limita, Odbor direktora matičnog Društva obaveštava Narodnu banku Srbije.

.

2.1.3. Upravljanje tržišnim rizicima

Cilj upravljanja tržišnim rizicima podrazumeva održavanje nivoa izloženosti tržišnim rizicima u prihvatljivim okvirima za Grupu uz istovremeno maksimiziranje finansijskog rezultata kroz zauzimanje pozicija u postojećim i novim proizvodima na tržištu.

Identifikovanje tržišnih rizika Grupe podrazumeva da se na sveobuhvatan način i blagovremeno identifikuju uzroci koji dovode do izloženosti tržišnim rizicima i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti tržišnim rizicima.

Grupa vrši identifikaciju izloženosti deviznom riziku pomoću otvorenih deviznih pozicija u pojedinoj valuti i ukupno za sve valute u kojima posluje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke i Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi Narodne banke Srbije. Otvorena devizna pozicija predstavlja razliku između potraživanja i obaveza u stranoj valuti, kao i potraživanja i obaveza u lokalnoj valuti koja je indeksirana valutnom klauzulom (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu). Ukupna otvorena devizna pozicija Grupe obračunava se na osnovu podataka iz pojedinačnih finansijskih izveštaja članica Grupe primenom metode agregiranja bez mogućnosti međusobnog netiranja pozicija sa različitim predznakom tih članova. Ukupna otvorena devizna pozicija Grupe, kao zbir ukupne neto otvorene pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu, ne može biti veća od 20% kapitala Grupe.

Grupa vrši identifikaciju izloženosti cenovnom riziku dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na osnovu vrednosti pozicija iz Knjige trgovanja, koje se prate i iskazuju u skladu sa promenama njihovih tekućih tržišnih cena (mark-to-market) odnosno u skladu sa odgovarajućim modelima vrednovanja (mark-to-model). Pozicije koje ulaze u Knjigu trgovanja se definišu u okviru posebnih internih akata vodeći računa da u momentu pribavljanja finansijskih instrumenata postoji namera da ih u kratkom roku nakon sticanja proda ili da ostvari dobit na osnovu stvarne/očekivane razlike između njihove nabavne i prodajne cene odnosno na osnovu drugih promena cena ili kamatnih stopa, a u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala.

Osnova merenja i procene izloženosti deviznom riziku jeste izračunavanje devizne pozicije po svim pojedinačno značajnim valutama i po svim ostalim valutama koje se iskazuju objedinjeno.

Merenje i procena cenovnog rizika podrazumeva dnevno vrednovanje i praćenje svih pozicija koje se nalaze u Knjizi trgovanja.

Praćenje deviznog rizika prvenstveno uključuje analizu stanja, promena i trendova izloženosti deviznom riziku. Praćenje deviznog rizika obuhvata i projekciju deviznog rizika u cilju umanjenja izloženosti Grupe deviznom riziku. Projekcija deviznog rizika omogućava definisanje preventivnih mera za umanjenje izloženosti deviznom riziku.

U cilju efikasne kontrole tržišnog rizika organizaciona jedinica nadležna za kontrolu tržišnih rizika prati odstupanja od definisanih internih i regulatornih limita.

U procesu upravljanja tržišnim rizicima, na nivou Grupe, svaka članica Grupe obavezna je da se pridržava regulatornih i interno propisanih limita.

Grupa sprovodi kontinuirano ublažavanje deviznog rizika kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika u skladu sa internim i regulatornim limitima.

U cilju smanjenja deviznog rizika, osnovna mera koja se preduzima jeste zatvaranje devizne pozicije utvrđivanjem i primenom adekvatnih tehnika koje uključuju ugovaranje standardnih i derivativnih instrumenata, kao i mera u delu sredstava i izvora sredstava - putem odobravanja kredita/uzimanja depozita sa deviznom klauzulom.

Ublažavanje cenovnog rizika se sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. Definisanje limita izloženosti u Knjizi trgovanja i definisanje i primena mera za ublažavanje cenovnog rizika karakterišu fazu ublažavanja cenovnog rizika.

Grupa sprovodi stres testove u cilju identifikovanja i merenja izloženosti tržišnim rizicima u stresnim uslovima. Stres testovi i njihovo sprovođenje su definisani internim aktima članica Grupe.

Matično društvo kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava kao zbir pojedinačnih kapitalnih zahteva za ovaj rizik svih članova Grupe kod kojih je zbir neto otvorene devizne pozicije i absolutne vrednosti te pozicije u zlatu veći od 2% njihovog kapitala. Kapitalni zahtev za devizni rizik svakog člana Grupe izračunava se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Izveštavanje o tržišnim rizicima na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju tržišnim rizicima.

Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije, na obrascima i u rokovima koje je svojim odlukama propisala Narodna banka Srbije. Članice Grupe izveštavaju Sektor kontrole rizika Grupe, koji zatim izveštava nadležne organe matičnog Društva:

- ad-hoc - svako odstupanje od internih i regulatornih limita;
- na kvartalnom nivou - kvartalni izveštaj obuhvata procenu i analizu izloženosti tržišnom riziku, informacije o usklađenosti sa internim limitima, itd.

2.1.4. Upravljanje kamatnim rizikom

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje kapitala i stabilnosti kamatnog prihoda, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala i finansijski rezultat Grupe.

Identifikovanje kamatnog rizika podrazumeva analizu stanja i promena bilansne aktive i pasive, kao i promena kamatnih stopa, za svaku značajniju valutu u kojoj članice Grupe posluju, kao i faktora koji mogu uticati na izloženost kamatnom riziku. Identifikovanje kamatnog rizika podrazumeva i segment analize potraživanja u lokalnoj valuti i obaveza indeksiranih valutnom klauzulom.

Efektivan proces merenja kamatnih rizika je ključan za adekvatno upravljanje ovim rizicima. Merenje kamatnog rizika podrazumeva merenje uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe.

Svaka članica Grupe preduzima mere zaštite i minimiziranja izloženosti kamatnom riziku koje se odnose na:

- promene varijabilnih kamatnih stopa u određenom periodu;
- predlaganje vrste kamatnih stopa za nove plasmane i depozite;
- predlaganje perioda vezivanja sredstava za određenu kamatnu stopu;
- ostale instrumente zaštite.

Praćenje kamatnog rizika prvenstveno uključuje analizu stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku.

Izloženost kamatnom riziku održava se na prihvatljivom nivou poštovanjem interno propisanih limita.

Jedan od segmenata upravljanja kamatnim rizikom podrazumeva i sagledavanje izloženosti ovom riziku u stresnim uslovima. Stres testovi i njihovo sprovođenje su definisani internim aktima članica Grupe.

Članice Grupe izveštavaju Sektor kontrole rizika Grupe o izloženosti kamatnom riziku kroz izveštaj koji obuhvata procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku, informacije o usklađenosti sa internim limitima, rezultate stres testova, itd, a zatim se izveštavaju i nadležni organi matičnog Društva.

2.1.5. Upravljanje operativnim rizikom

Cilj upravljanja operativnim rizikom sastoji se u tome da članice Grupe identikuju događaje koji predstavljaju izvore operativnog rizika, identifikovane događaje klasifikuju u unapred određene kategorije događaja po kojima nastaju gubici, da prate njihovu učestalost i značaj po definisanim linijama poslovanja u skladu sa organizacijom i delatnošću, kao i da formiraju bazu podataka o događajima nastalim po osnovu operativnog rizika.

Identifikacija operativnih rizika podrazumeva identifikaciju događaja koji predstavljaju izvore operativnog rizika kojima članice Grupe mogu biti izložene. Operativni rizici se identifikuju za sve značajne proizvode, eksternalizaciju usluga, procese, sisteme i eksterne faktore. Identifikacija operativnog rizika odvija se kroz kombinaciju pripremanja mape operativnih rizika, vršenja samoprocena i kontrole rizika, kao i putem prikupljanja podataka o događajima koji se smatraju operativnim rizikom.

Članice Grupe mere, odnosno procenjuju izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na rezultat, s posebnim osvrtom na događaje za koje se procenjuje da je malo verovatno da će nastati, ali se prepostavlja ili se zna da ukoliko nastanu mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Pri merenju, odnosno proceni operativnog rizika članice Grupe naročito procenjuju da li je ovom riziku izložena ili može biti izložena po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, a procenjuje i da li i kako mogu aktivnosti čije se obavljanje namerava da poveri trećim licima uticati na nivo operativnih rizika.

Izloženost operativnim rizicima se meri kvantitativno i kvalitativno. Kvalitet i obuhvatnost merenja mora biti dovoljan da obezbedi efikasno donošenje odluka. Merenje uključuje procenu rizika, ključne indikatore rizika, scenario analizu i prikupljanje podataka o događajima operativnih rizika.

Na osnovu rezultata aktivnosti identifikacije i procene operativnog rizika definišu se mere za ublažavanje ovog rizika.

Ublažavanje operativnog rizika podrazumeva utvrđivanje mera i pravila za primenu tih mera, koji se odnose na preuzimanje, smanjenje, transfer i izbegavanje rizika koje su članice Grupe identifikovale, izmerile i procenile.

Ublažavanje operativnog rizika se postiže:

- doslednom primenom postupaka identifikacije, merenja i procene rizika;
- predlaganjem, od strane nadležnih organizacionih jedinica, mera kojima će se preventivno delovati, odnosno kontrolisati, smanjivati i otklanjati uzroke operativnog rizika.

Jedan od segmenata upravljanja operativnim rizikom podrazumeva i sagledavanje izloženosti ovom riziku u stresnim uslovima. Stres testovi i njihovo sprovođenje su definisani internim aktima članica Grupe.

Grupa kapitalni zahtev za operativni rizik izračunava primenom osnovnog indikatora u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke i Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi.

Izveštavanje o operativnim rizicima na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju operativnim rizicima.

Organizaciona jedinica zadužena za kontrolu operativnih rizika članica grupe izveštava nadležne organe na nivou Grupe:

- ad-hoc izveštaji o događajima sa velikim gubicima;
- na kvartalnom nivou obuhvata procenu i analizu izloženosti operativnom riziku (analizu prikupljenih podataka o događajima operativnog rizika, predloge i rokove za umanjenje najvećih operativnih rizika, kao i odgovorna lica/organizacione jedinice zadužene za preduzimanje predloženih mera, rezultate samoprocene, rezultate scenario analiza i praćenja ključnih indikatora rizika, itd.).

Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije, na obrascima i u rokovima koje je svojim odlukama propisala Narodna banka Srbije.

2.1.6. Upravljanje rizikom ulaganja

Rizik ulaganja Grupe obuhvata rizike ulaganja članica Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Cilj upravljanja rizicima ulaganja na nivou Grupe sastoji se u tome da se na konsolidovanoj osnovi identificuje ukupni obim ulaganja u udelima i/ili akcijama drugih pravnih lica kao i u sopstvena osnovna sredstva i investicione nekretnine i da taj obim ulaganja održava u propisanim granicama u odnosu na kapital Grupe.

Rizik ulaganja se identificuje pri svakoj nameravanoj promeni visine ulaganja članica Grupe u druga pravna lica i/ili u osnovna sredstva i investicione nekretnine, kao i pri svakoj promeni iznosa kapitala Grupe, obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke.

Rizici ulaganja na nivou Grupe se mere utvrđivanjem iznosa:

- ulaganja u druga pravna lica bez obzira da li ista pripadaju grupi lica u finansijskom ili grupi lica koja nisu lica u finansijskom sektoru,
- ulaganja u osnovna sredstva i investicione nekretnine,
- zbira svih ulaganja u druga pravna lica iz nefinansijskog sektora,
- zbira ukupnih ulaganja, koja obuhvataju ulaganja u druga pravna lica i ulaganja u osnovna sredstva i investicione nekretnine,
- odnosa prethodno navedenih ulaganja i kapitala na nivou Grupe, obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke.

Ublažavanje rizika ulaganja se postiže:

- doslednom primenom postupaka identifikovanja, merenja i procene rizika od strane nadležnih organizacionih jedinica i organa Grupe,
- izračunavanjem i praćenjem izloženosti Grupe riziku ulaganja,
- praćenjem usklađenosti poslovanja Grupe sa uspostavljenim i preduzimanjem adekvatnih mera u cilju svođenja istog u okvire definisanih limita.

U procesu upravljanja rizikom ulaganja Grupa se pridržava regulatorno definisanih limita.

Izveštavanje o riziku ulaganja na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja.

Interni izveštavanje na nivou Grupe se vrši u okviru seta izveštaja koji organizaciona jedinica za kontrolu rizika Grupe šalje nadležnim organima matičnog Društva.

Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije, na obrascima i u rokovima koje je svojim odlukama propisala Narodna banka Srbije.

2.1.7. Upravljanje rizikom zemlje

Cilj upravljanja rizikom zemlje na nivou Grupe je identifikovanje izloženosti prema pojedinim dužnicima ili grupama povezanih dužnika koja su sa sedištem ili prebivalištem van Republike Srbije i održavanje iznosa tih izloženosti (u svakom trenutku) u okviru definisanih limita.

Identifikovanje rizika zemlje podrazumeva analizu svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika zemlje, a sprovode se na nivou pojedinačnog plasmana i celokupnog portfolia. Rizik zemlje se identificuje:

- u fazi uspostavljanja inicijalnog kontakta klijenta ,
- u fazi formiranja dosjeva klijenta i
- u toku korišćenja/trajanja plasmana.

Rizik zemlje se meri:

- utvrđivanjem iznosa potraživanja od lica prema kome je članica Grupe izložena, a čija zemlja porekla nije zemlja sedište te članice Grupe,
- praćenjem iskorišćenosti limita za svaku pojedinačnu zemlju.

Pri obračunu izloženosti riziku zemlje uzimaju se u obzir bilansna i vanbilansna potraživanja od pravnih lica i fizičkih lica- nerezidenata.

Rizik zemlje se procenjuje prilikom razmatranja limita za svaku pojedinačnu zemlju kroz sagledavanje raspoloživih podataka o zemlji (uključujući rejting zemlje), a koji mogu ukazati na povećan rizik zemlje.

Ublažavanje rizika zemlje se postiže:

- doslednom primenom postupaka identifikovanja, merenja i procene rizika od strane nadležnih organizacionih jedinica u okviru Grupe,
- izračunavanjem i praćenjem promena stanja potraživanja od lica čija država porekla nije zemlja sedište članice Grupe kod koje je lice zaduženo,
- praćenjem usklađenosti poslovanja Grupe sa uspostavljenim limitima za izloženosti riziku zemlje i preuzimanjem adekvatnih mera u cilju svođenja istog u okviru definisanih limita.

Izveštavanje o riziku zemlje na nivou Grupe vrši se u okviru izveštaja koje odgovarajuće organizacione jedinice članica Grupe kvartalno ili češće u slučaju kršenja limita dostavljaju sektoru zaduženom za kontrolu rizika Grupe, koji zatim izveštava nadležne organe matičnog Društva. Izveštaj uključuje iskorišćenost limita izloženosti riziku zemlje, po svakoj zemlji pojedinačno.

2.1.8. Upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja

Grupa je kroz Politiku usklađenosti definisala okvire za identifikaciju i procenu rizika usklađenosti kome je Grupa izložena u svom poslovanju u slučaju kršenja propisa, regulatornih zahteva, ugovora, poslovnih ili etičkih standarda a koji mogu uticati na prihode, kapital ili ugled Grupe .

Istim aktom utvrđen organizacioni položaj funkcije usklađenosti Grupe kao i saradnja između funkcija usklađenosti grupe i članova Grupe i Izveštavanje - sve u smislu obezbeđenja usklađenog poslovanja Grupe i članova Grupe.

2.1.9. Upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma

Grupa (AIK BANKA, Gorenjska banka - kao Obveznici nacionalnih propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma kao i eventualno druga povezana lica kao obveznici) je kroz KYC POLICY definisala okvire za identifikaciju i procenu rizika nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital i ugled Grupe i članica Grupe usled direktnog ili indirektnog korišćenja poslovног odnosa, transakcija, usluga ili proizvoda koje nude u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma

Istim aktom utvrđeni su:

- radnje i mere identifikacije i praćenja klijenata,,
- verifikacija i ažuriranje podataka i dokumenata ,
- analiza rizika,
- razmena podataka sa nadležnim regulatornim telom i
- izveštavanje.

2.2 Način organizovanja procesa upravljanja rizicima

Matično društvo je obezbedilo sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja svim rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, u skladu sa Zakonom o bankama, Zakonom o tržištu kapitala, i ostalim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima u vezi sa upravljanjem rizicima na nivou bankarske grupe.

Radi adekvatnog upravljanja rizicima, na nivou Grupe je uspostavljena odgovarajuća organizaciona struktura koja odgovara obimu, vrsti i složenosti poslova koje ona obavlja i u cilju sprečavanja sukoba interesa uspostavljena je odvojenost funkcija preuzimanja rizika (front office) od funkcija upravljanja rizicima (middle office) i aktivnosti podrške (back office). Ovakva organizaciona struktura omogućava ostvarivanje utvrđenih ciljeva i principa upravljanja rizicima u praksi.

U procesu upravljanja rizicima učestvuju:

- Organi Matičnog društva: Skupština akcionara društva, Odbor direktora, unutrašnja revizija;
- Svi organi i organizacione jedinice članica Grupe zaduženi za upravljanje i kontrolu rizika.

Unutrašnja revizija predstavlja posebnu i nezavisnu funkciju u Grupi. Ona obavlja poslove u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima.

Podređena društva imaju organizacione delove za upravljanje i kontrolu rizika, upravljanje sredstvima i unutrašnju reviziju čije su nadležnosti i odgovornosti definisane internim aktima, a u skladu sa okvirom definisanim Procedurom za upravljanje rizicima na nivou Grupe.

2.3 Potvrda Grupe o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli

Grupa je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i složenošću poslovanja a sve u skladu sa svojom poslovnom strategijom.

Grupa kontinuirano radi na unapređenju procesa identifikovanja, procene, praćenja i kontrole rizika, kao i na unapređenju procesa internog izveštavanja o izloženosti rizicima kao i na unapređenju efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola.

2.4. Pokazatelji poslovanja i izloženost rizicima

Rizični profil Grupe predstavlja procenu izloženosti Grupe rizicima koja se iskazuje kroz set pokazatelja.

Pokazatelji poslovanja Grupe, obračunati na dan 31. decembar 2018. godine, su dati u narednom pregledu:

Pokazatelji poslovanja	Regulatorni limit	31.12.2018**	31.12.2017*
Adekvatnost kapitala	min. 8% *	19.96%	23,52%
Izloženost prema jednom ili grupi povezanih lica	maks. 25%	13.31%	20,20%
Zbir velikih izloženosti banke	maks. 400%	62.36%	112,32%
Ulaganja banke (u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru, osnovna sredstva i investicionie nekretnine)	maks. 60%	33.77%	43,78%
Ulaganje u jedno lice koje nije lice u finansijsk sektoru	maks. 10%	1.59%	2.32%
Pokazatelj pokrivenosti likvidnom aktivom	min 100%	248.44%	216%
Pokazatelj deviznog rizika	maks 20%	19.36%	6.67%

*Članice Grupe na dan 31.12.2017. su MVI Investment i AIK BANKA AD Beograd

** Članice Grupe na dan 31.12.2018. su MVI Investment, AIK BANKA AD Beograd i Gorenjska banka DD Kranj

3.Podaci, odnosno informacije koji se odnose na kapital Bankarske grupe

3.1. Podaci o kapitalnoj poziciji Bankarske grupe (PI-KAP)

Red. br.	Naziv pozicije	Iznos	U '000 RSD Veza sa OAK*
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	7.485.591	
1.1	od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK	7.485.591	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2	od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	17.989.198	tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u	0	tačka 10. st. 2. i 3.

Red. br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
	osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital		
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	697.567	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	27.246.973	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	9.537.313	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	62.956.642	
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	55.983	tačka 12. stav 5.
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	832.458	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proštiču iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	1.013.784	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove		tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)		tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke		tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)

Red. br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	459.103	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjen za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)		tačka 21. stav 1.
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>		tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)

Red. br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama banke	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	2.361.329	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	60.595.313	
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	0	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	0	
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke		
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	

Red. br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
38.1	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (+)		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	60.595.313	
	Dopunski kapital: elementi		
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente		tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	0	
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	0	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	0	
	Dopunski kapital: odbitne stavke		
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje()		tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	
49.1	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (+)		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	0	
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	60.595.313	
52	Ukupna rizična aktiva	303.582.239	tačka 3. stav 2.
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala		
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	19,96%	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)

Red. br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	19,96%	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	19,96%	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%) ^{***}	4,07%	tačka 433.
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%) ^{****}	11,96%	

* OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala banke

** popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidованoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

*** kao procenat rizične aktive

****računa se kao osnovni akcijski kapital banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

3.2. Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Bankarske grupe (PI-FIKAP)

Red. br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	M&V Investments ad Beograd
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr.CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	RSMVINE11740
	Tretman u skladu s propisima	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog akcijskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	
4.	Tip instrumenta	obične akcije
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	7.485.591
6.	Nominalna vrednost instrumenta	950
6.1.	Emisiona cena	
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital
8.	Datum izdavanja instrumenta	7.11.1995
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	Bez datuma dospeća

Red. br.	Karakteristike instrumenta	Opis
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	
	<i>Kuponi/dividende</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljiva (u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara)
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Da
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	nekumulativni
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Da
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	Zakonski pristup
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	Uvek delimično
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	Trajno
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	
30.	Neuskladene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neuskladene karakteristike	

3.3. Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca PI-KAP (PI-UPK)

1. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Iznos u '000 RSD	Veza sa PI-KAP
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	66.037.510	
A.II	Založena finansijska sredstva	1.616.162	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	28.292	
A.IV	Hartije od vrednosti	69.797.187	
A.V	Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	31.134.546	
A.VI	Krediti i potraživanja od komitenata	226.363.723	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
A.VIII	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.X	Investicije u zavisna društva	757.106	
	od toga: ulaganja u zavisna društva koja su izuzeta iz konsolidacije	459.103	ž
A.XI	Nematerijalna ulaganja	832.459	đ
A.XII	Nekretnine, postrojenja i oprema	4.720.646	
A.XIII	Investicione nekretnine	13.575.498	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XV	Odložena poreska sredstva	960.457	
	<i>Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja prostiču iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK</i>	1.013.784	p
	<i>Ostala poreska sredstva netirana ostalim poreskim obavezama koja se ne uključuju u regulatorni kapital</i>	-53.327	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	20.321	
A.XVII	Ostala sredstva	4.881.437	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (od 0001 do 0019)	420.725.344	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	13.251	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	19.505.641	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	312.584.269	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	0	

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Iznos u '000 RSD	Veza sa PI-KAP
PO.VIII	Rezervisanja	1.269.609	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	297.094	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	0	
PO.XII	Ostale obaveze	7.973.235	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (od 0401 do 0413)	341.643.099	
	KAPITAL		
PO.XIV	Akcijski kapital	7.485.591	a
PO.XV	Sopstvene akcije	0	
PO.XVI	Dobitak	26.057.254	
	<i>od toga: Dobit iz ranijih godina raspoređena u osnovni akcijski kapital</i>	17.989.198	t
	<i>od toga: Dobit iz tekuće godine raspoređena u osnovni akcijski kapital</i>	0	j
PO.XVII	Gubitak	0	
PO.XVIII	Rezerve	28.051.244	
	<i>od toga: Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici uključeni u regulatorni kapital</i>	809.840	g
	<i>od toga: Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte rizike, uključene u regulatorni kapital</i>	27.246.973	d
	<i>od toga: Nerealizovani gubici uključeni u regulatorni kapital kao odbitna stavka</i>	-112.273	s
PO.XIX	Nerealizovani gubici	0	
PO.XX	Učešća bez prava kontrole	17.488.156	
	<i>Od toga učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu</i>	9.537.313	r
PO.XXI	UKUPNO KAPITAL (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 + 0419 + 0420) ≥ 0	79.082.245	
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420) < 0	0	
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (0414 + 0421 - 0422)	420.725.344	

2. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu PI-KAP

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos u '000 RSD	Veza sa BS
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	7.485.591	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	7.485.591	a
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	0	

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos u '000 RSD	Veza sa BS
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	17.989.198	t
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	j
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	809.840	g
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	27.246.973	d
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	9.537.313	r
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	63.068.915	
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	55.983	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	832.458	d
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proštuču iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	1.013.784	p
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove		
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)		
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke		
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)		
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	0	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	0	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	0	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	459.103	ž

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos u '000 RSD	Veza sa BS
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	0	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	0	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	0	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	0	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjen za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)		
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)		
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>		
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>		
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	112.273	s
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)		
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)		
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama banke	0	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	2.473.602	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	60.595.313	
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	0	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	0	
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke		
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	0	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u bance koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	0	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	0	

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos u '000 RSD	Veza sa BS
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	0	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)		
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	
38,1	<i>Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (+)</i>		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	60.595.313	
	Dopunski kapital: elementi		
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente		
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	0	
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	0	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	0	
	Dopunski kapital: odbitne stavke		
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banchi koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	
49,1	<i>Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (+)</i>		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	0	
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	60.595.313	

3. Ograničenja koja se primenjuju pri obračunu kapitala

PREGLED ULAGANJA KOJE GRUPA NIJE DUŽNA DA ODBIJA OD KAPITALA		u '000 RSD
Ulaganja u lica u nefinansijskom sektoru koja nisu odbitna stavka od kapitala (neto)		2.167.927
Ulaganja u lica u finansijskom sektoru koja nisu odbitna stavka od kapitala (neto)		839.281

LIMITI ZA PRIMENU IZUZETAKA KOD ODBITNIH STAVKI OD OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA		u '000 RSD
Limit do kojeg se ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala		6.105.442
Limit od 10% osnovnog akcijskog kapitala izračunatog u skladu s tačkom 21. stav 2 Odluke o adekvatnosti kapitala banke		6.105.442
Limit od 17,65% osnovnog akcijskog kapitala izračunatog u skladu s tačkom 21. stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala banke		10.638.897
Podoban kapital iz tačke 13. stav 8. Odluke o adekvatnosti kapitala banke		60.595.313

4. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na kapitalne zahteve i adekvatnost kapitala Bankarske grupe

Bankarska Grupa je u 2018. godini održavala adekvatnost kapitala na visokom nivou. Pokazatelj adekvatnosti je na dan 31.12.2018. godine iznosio 19,96%, što je znatno iznad propisanog limita.

Obračun kapitalne adekvatnosti na dan 31.12.2018. i 31.12.2017. godine (u 000 RSD):

OPIS	31.12.2018.**	31.12.2017.*
Kapital	60.595.314	36.162.003
Kapitalni zahtevi	24,286,579	12.301.468
- Kreditni rizik	20.307.624	10.716.208
- Tržišni rizik	1.680.557	192.849
- Operativni rizik	2,297,377	1.388.381
- CVA	1.021	4.030
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	19,96%	23,52%

*Članice Grupe na dan 31.12.2017. su MVI Investment i AIK BANKA AD Beograd

** Članice Grupe na dan 31.12.2018. su MVI Investment, AIK BANKA AD Beograd i Gorenjska banka DD Kranj

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Banka izračunava kapitalne zahteve za sledeće vrste rizika:

- za kreditni rizik - primenom standardizovanog pristupa,
- za tržišni rizik (devizni rizik) - primenom standardizovanog pristupa i
- za operativni rizik - primenom pristupa osnovnog indikatora (BIA)
- za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA).

4.1. Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Bankarske grupe (PI-AKB)

Redni br.	Naziv	U '000 RSD
		Iznos
		1
I	KAPITAL	60.595.314
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	60.595.314
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	-
II	KAPITALNI ZAHTEVI	24.479.756
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	24.479.756
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	253.845.305
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	399.997

Redni br.	Naziv	Iznos
		1
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	1.065.616
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	840.741
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	-
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	-
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	10.529.675
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	127.069.805
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	46.959.572
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	22.642.291
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	9.451.150
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	7.688.107
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	-
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	-
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	-
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	3.025.886
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	2.421.586
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	21.750.879
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	-
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	-
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	-
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	-
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	-
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	-
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstana u ovu klasu izloženosti</i>	-
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	-
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	-
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	-
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	-
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	-
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	-
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	-
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	-
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	-
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	-

Redni br.	Naziv	Iznos
		1
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	-
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	-
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	1.680.557
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	1.680.557
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	742.285
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	-
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	742.285
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	-
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	938.272
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,297,377
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	2,297,377
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	19,96%
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	19,96%
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	19,96%

Grupa je na dan 31.12.2018. god. obračunala kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA rizik) u iznosu od 1.021 hiljada rsd.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane

U '000 RSD

Klase izloženosti	Kapitalni zahtev
1) izloženosti prema državama i centralnim bankama	32.000
2) izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lok. samouprave	85.249
3) izloženosti prema javnim administrativnim telima	67.259
4) izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
5) izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
6) izloženosti prema bankama	842.374
7) izloženosti prema privrednim društvima	10.165.584
8) izloženosti prema fizičkim licima	3.756.766
9) izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	1.811.383
10) izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	756.092
11) visokorizične izloženosti	615.049

Klase izloženosti	Kapitalni zahtev
12) izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
13) izloženosti po osnovu ulaganja u investicione fondove	242.071
14) izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	193.727
15) ostale izloženosti	1.740.070
Ukupno:	20.307.624

5. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na proces interne procene adekvatnosti kapitala Grupe

Glavni strateški cilj poslovanja Grupe definisan poslovnim strategijama članica Grupe je ostvarivanje dugoročno održivog razvoja i profitabilnosti, uz poboljšanje stabilne tržišne pozicije na svim operativnim tržištima. Dodatno, cilj Grupe je održavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala na nivou iznad internog propisanog limita, a najmanje na nivou dovoljnog za pokriće kombinovanog zaštitnog sloja kapitala.

Grupa na kontinuiranoj osnovi sprovodi proces interne procene adekvatnosti kapitala, u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i Metodologijom za obračun internih kapitalnih zahteva na nivou Grupe, poštujući regulatorni okvir.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala je formalizovan i dokumentovan proces, koji ispunjava sledeće kriterijume:

- zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju;
- obezbeđuje adekvatan interni kapital u skladu sa rizičnim profilom Grupe;
- uključen je na adekvatan način u sistem upravljanja Grupom i donošenja odluka u Grupi;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere od strane organa upravljanja Grupe.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala obuhvata sledeće faze:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- obračun ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- poređenje kapitala obračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i raspoloživog internog kapitala; minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva kao i zbiru minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- obračun kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike, kao i ukupnih kapitalnih zahteva u uslovima stresa.

Grupa je utvrdila sledeće principe na kojima počiva proces interne procene adekvatnosti kapitala (u daljem tekstu: ICAAP):

- ICAAP je zasnovan na sveobuhvatnoj proceni rizika i obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Grupe;
- Svaka članica Grupe kontinuirano održava nivo kapitala iznad regulatorno propisanih kapitalnih zahteva;
- Prepostavke, metodologija i rezultati procesa interne procene adekvatnosti kapitala su dokumentovani;
- Odbor direktora se redovno izveštavaju o rezultatima procesa interne procene adekvatnosti kapitala;
- ICAAP je predmet redovne analize, praćenja i provere od strane Odbora direktora;
- ICAAP je revidiran od strane unutrašnje revizije.

Cilj ICAAP-a je procena internih kapitalnih zahteva za pojedinačne vrste rizika u redovnim uslovima i u uslovima stresa, kao i ukupnih kapitalnih zahteva odnosno ukupnog raspoloživog internog kapitala potrebnog za pokriće svih rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

Planiranjem raspoloživog internog kapitala osigurava se i održavanje nivoa kapitala koji može da podrži dalji rast plasmana, da uposli buduće izvore sredstava, da osigura kontinuitet u sprovоđenju politike poslovanja. Planiranje regulatornog i internog kapitala sprovodi se za period od tri godine.

Grupa koristi sledeće pristupe i metode za potrebe obračuna internih kapitalnih zahteva za svaki od identifikovanih materijalno značajnih rizika i to:

- Kreditni rizik - Standardizovani pristup;
- Rizik koncentracije - Interni model zasnovan na Herfindahl-Hirschman Indeksu (HHI)
- Kreditno-devizni rizik - Interni model;
- Tržišni rizici - Standardizovani pristup;
- Operativni rizik - Pristup osnovnog indikatora;
- Rizik likvidnosti - GAP likvidnosti - stres test
- Rizik promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi - Metod modifikovanog trajanja (GAP Duration);
- Ostali rizici - bafer za ostale rizike.

Za sve navedene rizike sprovodi se stres testiranje za materijalno značajne rizike i obračunavaju se kapitalni zahtevi u uslovima stresa.

Politikom sistema unutrašnjih kontrola definiše se način uspostavljanja i funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola. Svaka članica Grupe svojim internim aktima definiše detalje u vezi sistema unutrašnjih kontrola.

6. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na zaštitne slojeve kapitala

6.1 Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracicličnog zaštitnog sloja kapitala

RBR		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige		Izloženosti po osnovu		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracicličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opštne kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Republika Srbija	129,574,001			1,976,325			10,365,920	316,212		10,682,132	53.35%	0.00
1.2.	Slovenija	111,435,275			2,614,110			8,914,822	418,258		9,333,080	46.61%	0.00
1.3.	SAD	0			29,330				4,692		4,692	0.02%	0.00
1.4.	Nemačka	0			18,694				2,992		2,992	0.01%	0.00
1.5.	Austrija	0			823				132		132	0.00%	0.00
2.	UKUPNO:	241,009,277	0	0	4,639,282	0	0	19,280,742	742,285		20,023,028	100.00%	0.00

U izloženosti prema Republici Srbiji su prikazane i izloženosti prema Holandiji, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Italiji, Slovačkoj, Velikoj Britaniji, Republici Severnoj Makedoniji, Estoniji, Poljskoj, Švajcarskoj, Rusiji, Belgiji, Bosni, Brazilu, Mađarskoj, Grčkoj i Irskoj prema kojima je Grupa na dan 31.12.18. imala izloženost preko 10 mio rsd, kao i veliki broj drugih zemalja prema kojima je banka imala zanemarljivu izloženost.

6.2. Podaci o iznosu kontracicličnog zaštitnog sloja kapitala

ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	U '000 RSD
Zahtev za kombinovani zaštitni sloj kapitala	12.352.720
zaštitni sloj za očuvanje kapitala	7.589.556
Kontraciclični zaštitni sloj kapitala	0
Zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik	1.727.342
Zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke	3.035.822

7. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na izloženosti Bankarske grupe rizicima i pristupe za merenje odnosno procenu rizika

Upravljanje rizicima se prevashodno ostvaruje pojedinačno na nivou članica Grupe. Detaljnije informacije o upravljanju rizicima i pristupima za merenje i procenu istih obelodanjene su u Napomenama uz pojedinačne finansijske izveštaje konsolidovanih pravnih lica sa stanjem na 31.12.2018. kao i u pojedinačnim Izveštajima o objavljivanju podataka i informacija u skladu sa važećom regulativom.

7.1 Kreditni rizik

7.1.1 Podaci odnosno informacije koji se odnose na način na koji Grupa vrši internu klasifikaciju potraživanja

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Grupa obračunava rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Ovaj obračun se vrši u skladu sa internu definisanom Metodologijom za klasifikaciju bilansne aktive i vanbilansnih stavki zasnovanoj na odredbama Odluke Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U skladu sa navedenom Odlukom o klasifikaciji Grupa vrši klasifikaciju svojih potraživanja. Klasifikacija se vrši na osnovu sledećih kriterijuma:

1. Blagovremenost u izmirivanju obaveza (trenutna i u poslednjih godinu dana),
2. Finansijsko stanje, odnosno kreditna sposobnost dužnika,
3. Kvalitet sredstava obezbeđenja potraživanja (prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja).

Na osnovu navedenih parametara potraživanja dužnika se klasificuju u jednu od kategorija A,B,V,G i D.

7.1.2 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Grupa je procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na dan 31.12.2018. vršila u skladu sa svojom računovodstvenom politikom i internom Metodologijom za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama u skladu sa MSFI 9 (u daljem tekstu: Metodologija za procenu obezvređenja).

Grupa je u skladu sa zahtevima MSFI 9 definisala kriterijume za razvrstavanje bilansne aktive i vanbilansnih stavki u nivo obezvređenja (Nivo 1, 2 i 3) u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika u odnosu na dan početnog priznavanja, uključujući i kriterijume za prelazak potraživanja iz jednog nivoa obezvređenja u drugi.

Grupa najmanje na mesečnom nivou za sve finansijske instrumente:

- procenjuje kvalitet potraživanja, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz obezvređenja,
- procenjuje da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na dan početnog priznavanja i
- obračunava iznos obezvređenja po osnovu očekivanih gubitaka.

7.1.2.1 Utvrđivanje pojedinačno značajne izloženosti

Članice Grupe definišu materijalanu značajnost uzimajući u obzir izloženosti nivo diversifikacije portfolija, limite koji su definisani u okviru kreditnog procesa kao i stepen razvijenosti modela za obračun ispravke vrednosti potraživanja.

Iznos pojedinačno značajne izloženosti članice Grupe revidiraju jednom godišnje ili češće po potrebi.

7.1.2.2 Utvrđivanje objektivnog dokaza obezvređenja i značajnog povećanja kreditnog rizika

Prilikom procene očekivanih kreditnih gubitaka za potrebe obračuna ispravke vrednosti, Grupa procenjuje za sve finansijske instrumente pojedinačno (na nivou pojedinačne partije) da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika odnosno default-a i na osnovu toga vrši raspodelu potraživanja po nivoima:

- Nivo 1 pokriva sve nove finansijske instrumente u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno povećanje kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijske instrumente kod kojih postoji objektivan dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Default, odnosno status neizmirenja obaveza, je definisan kao materijalno značajno kašnjenje od najmanje 90 dana na nivou pojedinačnog finansijskog instrumenta. Default može biti identifikovan i pre kašnjenja od 90 dana ukoliko se identificuju drugi kvantitativni ili kvalitativni kriterijumi koji ukazuju na postojanje objektivnog dokaza obezvređenja finansijskog sredstva.

Utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika

Grupa je identifikovala parametre čija identifikacija odražava ili može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- Docnja od 30 do 90 dana,
- Pogoršanje finansijskog stanja u odnosu na inicijalno priznavanje,
- Potraživanje je restrukturirano usled finansijskih poteškoća dužnika,

Prema Metodologiji za obračun obezvređenja Grupa obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3 redom), odnosno do iznosa koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Obračun obezvređenja-Nivo 1

Za potrebe obračuna ispravke vrednosti, očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog roka trajanja finansijskog sredstva i predstavljaju manjkove gotovine tokom roka trajanja koji će rezultirati ako se dogodi neizvršenje u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja, ponderisani verovatnoćom nastanka takvog neizvršenja.

Obračun obezvređenja-Nivo 2

Očekivani gubitak predstavlja verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Obračun obezvređenja-Nivo 3

Procena obračuna ispravke vrednosti za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za:

- sve izloženost sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza - statusom default-a;
- sve finansijske instrumente koji ispunjavaju definiciju POCI u skladu sa IFRS 9.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih efektivnom kamatnom stopom finansijskog sredstva.

Procena obezvređenja na pojedinačnoj osnovi

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Grupa uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine: realizacija kolateralna, restrukturiranje i reprogramiranje, stečaj, prodaja potraživanja i sve ostalo što se smatra relevantnim.

Prilikom definisanja scenarija, Grupa polazi od definisanih strategija naplate koje definišu nadležni Sektori.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Grupa se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih plasmana, ali i specifičnostima pojedinačnih izloženosti kao i svim ostalim raspoloživim informacijama koje mogu biti relevantne u proceni verovatnoće realizacije određene strategije naplate.

Procena obezvređenja bilanske aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi

Za sve ostale izloženosti primenjuje se grupni pristup, koji podrazumeva grupisanje preostalih finansijskih instrumenata u nivou 3 po podsegmentima:

1. pravna lica
2. fizička lica (koji se dalje dele po proizvodima)
3. finansijske institucije
4. izloženosti prema državama i ostalim državnim institucijama.

Verovatnoću neizvršenja Grupa obračunava preko matrice migracija.

Pristup segmentu izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama

Kako Grupa ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama, prilikom procene ispravke vrednosti i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa kao i finansijskih institucija, oslanja se na podatke eksterne rejting agencije.

Za banke koje nemaju određen rejting eksterne rejting agencije (Moody, uzima se u obzir rejting države u kojoj se banka nalazi.

7.1.3 Ukupan iznos izloženosti Grupe

U sledećoj tabeli prikazujemo iznos bruto izloženosti nakon računovodstvenih otpisa, izuzimajući efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika, uključujući bruto izloženosti na dan 31.12.2017. godine i na dan 31.12.2018. godine kao i iznos prosečnih izloženosti u tom periodu:

Klase izloženosti	Bruto izloženost na dan 31.12.17*	Bruto izloženost na dan 31.12.18**	Prosečna bruto izloženost
1) izloženosti prema državama i centralnim bankama	40.467.433	62.076.032	51.271.733
2) izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lok. samouprave	1.707.668	1.918.866	1.813.267
3) izloženosti prema javnim administrativnim telima	-	1.700.578	850.289
4) izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	-	-
5) izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-
6) izloženosti prema bankama	13.868.850	31.480.290	22.674.570
7) izloženosti prema privrednim društvima	648.097.430	637.330.564	642.713.997
8) izloženosti prema fizičkim licima	92.397.085	160.024.738	126.210.912
9) izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	19.198.872	50.101.927	34.650.400
10) izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	25.169.962	13.039.189	19.104.576
11) visokorizične izloženosti	-	7.161.179	3.580.590
12) izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-	-	-

Klase izloženosti	Bruto izloženost na dan 31.12.17*	Bruto izloženost na dan 31.12.18**	Prosečna bruto izloženost
13) izloženosti po osnovu ulaganja u investicione fondove	4.776.821	4.018.146	4.397.484
14) vlasnička ulaganja	1.497.350	2.016.660	1.757.005
15) ostale izloženosti	63.524.960	102.305.597	82.915.279
Ukupno:	910.706.431	1.073.173.766	991.940.099

* Članice Grupe na dan 31.12.2017. su MVI Investment i AIK BANKA AD Beograd

** Članice Grupe na dan 31.12.2018. su MVI Investment, AIK BANKA AD Beograd i Gorenjska banka DD Kranj

U klasu izloženosti u statusu neizmirenja obaveza Grupa raspoređuje sva pojedinačna potraživanja po osnovu kojih je dužnik u docnji duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, s tim što se dužina docnje i materijalni značaj iznosa u docnji utvrđuju na način propisan Odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tabeli u nastavku prikazujemo iznos bruto izloženosti na dan 31.12.2018. godine kao i iznos aktive ponderisane kreditnim rizikom po klasama izloženosti:

U '000 RSD

Klase izloženosti	Bruto izloženost na dan 31.12.18.	Iznos aktive ponderisane kreditnim rizikom
1) izloženosti prema državama i centralnim bankama	62.076.032	399.997
2) izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lok. samouprave	1.918.866	1.065.616
3) izloženosti prema javnim administrativnim telima	1.700.578	840.741
4) izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	-
5) izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-
6) izloženosti prema bankama	31.480.290	10.529.675
7) izloženosti prema privrednim društvima	637.330.564	127.069.805
8) izloženosti prema fizičkim licima	160.024.738	46.959.572
9) izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	50.101.927	22.642.291
10) izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	13.039.189	9.451.150
11) visokorizične izloženosti	7.161.179	7.688.107
12) izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-	-
13) izloženosti po osnovu ulaganja u investicione fondove	4.018.146	3.025.886
14) vlasnička ulaganja	2.016.660	2.421.586
15) ostale izloženosti	102.305.597	21.750.879
Ukupno:	1.073.173.766	253.845.305

7.1.4 Geografska raspodela izloženosti

U narednoj tabeli prikazujemo geografsku raspodelu svih izloženosti prema materijalno značajnim oblastima, po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Bruto izloženost 31.12.2018.								Ukupno (Σ) U '000 RSD
	Republika Srbija	Evropska unija	Crna Gora	Švajcarska	SAD	Ruska Federacija	UAE	Ostalo	
Država i centr. banke	33,393,278	28,076,897	-	-	-	-	-	605,857	62,076,032
Lokalna samouprava	1,106,326	812,540	-	-	-	-	-	-	1,918,866
Javna administrativna tela	-	1,700,578	-	-	-	-	-	-	1,700,578
Banke	6,580,709	20,538,762	94,356	2,872,229	264,363	19,041	930,808	180,023	31,480,290
Privredna društva	550,060,763	77,883,323	5,660,757	177,292	609,527	385,291	-	2,553,610	637,330,564
Fizička lica	107,333,072	52,170,169	807	97,711	98,760	1,928	2	322,287	160,024,738
Izloženosti obezbeđenje hipotekama	24,962,576	25,139,325	-	-	-	-	-	-	50,101,901
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	7,429,262	5,609,007	10	3	829	16	-	87	13,039,215
Visokorizične izloženosti	-	7,161,179	-	-	-	-	-	-	7,161,179
Otvoreni investicioni fond	346,132	3,666,661	-	-	-	-	-	5,353	4,018,146
Vlasnička ulaganja	367,648	575,815	1,038,948	-	23,967	-	-	10,281	2,016,660
Ostale izloženosti	54,018,216	48,257,118	30,205	-	56	-	-	2	102,305,597
Ukupno (Σ)	785,597,983	271,591,373	6,825,083	3,147,235	997,502	406,277	930,810	3,677,501	1,073,173,765
Učešće :	73.20%	25.31%	0.64%	0.29%	0.09%	0.04%	0.09%	0.34%	100.00%

S obzirom da je najveći iznos izloženosti skoncentrisan na teritoriji Republike Srbije u nastavku dajemo pregled izloženosti po klasama izloženosti i to po regionima unutar Republike Srbije u 000 RSD:

Klase izloženosti	Beograd	Centralna Srbija	Kosovo	Vojvodina	Ukupno (Σ)
Država i centr. banke	33,383,262	9,332	-	684	33,393,278
Lokalna samouprava	7	1,106,315	-	4	1,106,326
Javna administrativna tela	-	-	-	-	-
Banke	4,179,736	1,638,023	-	762,950	6,580,709
Privredna društva	321,364,540	84,045,503	12,034	144,638,686	550,060,763
Fizička lica	36,963,703	46,475,451	211,886	23,682,033	107,333,073
Izloženosti obezbeđenje hipotekama	8,757,125	3,527,655	-	12,677,796	24,962,576
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	4,528,309	1,091,469	3,586	1,805,898	7,429,262
Otvoreni investicioni fond	346,132	-	-	-	346,132
Vlasnička ulaganja	221,912	59,333	-	86,403	367,648
Ostale izloženosti	43,593,647	8,864,845	0	1,559,724	54,018,216
Ukupno (Σ)	453,338,373	146,817,927	227,507	185,214,177	785,597,983
Učešće :	57.71%	18.69%	0.03%	23.58%	100.00%

7.1.5 Raspodela izloženosti Bankarske grupe prema sektorima (u 000 RSD)

Sektor/Klase izloženosti	Država i centr. banke	Lokalna samouprava	Javna admin. tela	Banke	Privredna društva	Fizička lica	Izloženosti obezbeđene hipotekama	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Visokorizične izloženosti	Otvoreni investicioni fondovi	Vlasnička ulaganja	Ostalo	Ukupno (Σ)	Učešće		
Sektor privrednih društava	Potraživanje	-	-	-	-	447,803,772	23,457,799	21,061,151	2,834,717	-	-	273,364	-	495,430,803	46.17%	
	Obezvredjenje	-	-	-	-	2,663,534	71,254	61,524	580,449	-	-	9,622	-	3,386,384	20.45%	
Sektor javnih preduzeća	Potraživanje	-	-	-	-	45,354,619	1,390,251	836,302	262,961	-	-	2,419	-	47,846,552	4.46%	
	Obezvredjenje	-	-	-	-	252,406	18,393	27,156	111,735	-	-	-	-	409,690	2.47%	
Sektor stanovništva	Potraživanje	-	-	-	-	-	74,807,826	2,372,499	1,168,318	-	-	-	-	2,076,082	80,424,725	7.49%
	Obezvredjenje	-	-	-	-	-	192,988	942	396,993	-	-	-	-	192	591,115	3.57%
Sektor drugih komitenata	Potraživanje	-	-	-	3,466,738	54,395,520	1,419,674	290,213	1,916,650	-	-	25,109	18,801,541	80,315,444	7.48%	
	Obezvredjenje	-	-	-	-	-	490	9,387	805,450	-	-	24,923	30,547	870,796	5.26%	
Javni sektor	Potraživanje	21,909,736	1,106,326	-	-	868,240	-	-	1,081,472	-	-	286	2,134,764	27,100,824	2.53%	
	Obezvredjenje	1	9,081	-	-	8,309	-	-	48,591	-	-	-	-	814	66,796	0.40%
Sektor finan. i osiguranja	Potraživanje	11,483,542	-	-	2,523,045	111,786	1,899	-	5,625	-	346,132	66,470	31,127,499	45,665,998	4.26%	
	Obezvredjenje	104,455	-	-	41,878	11	22	-	778	-	-	3,513	3,395,828	3,546,486	21.42%	
Sektor preduzetnika	Potraživanje	-	-	-	-	1,062,267	3,786,834	223,715	68,273	-	-	-	-	5,141,089	0.48%	
	Obezvredjenje	-	-	-	-	1,518	7,405	171	10,459	-	-	-	-	19,552	0.12%	
Privatna domaćinstava sa zaposlenim licima i reg. polj.proizvodači	Potraživanje	-	-	-	-	287,248	2,430,612	178,722	91,009	-	-	-	-	2,987,591	0.28%	
	Obezvredjenje	-	-	-	-	-	385	8,249	251	17,309	-	-	-	-	26,194	0.16%
Sektor stranih lica	Potraživanje	28,682,754	812,540	1,700,578	25,490,508	87,447,110	52,729,844	25,139,325	5,610,164	7,161,179	3,672,015	1,649,011	48,165,711	281,099,559	26.19%	
	Obezvredjenje	66,578	7,511	5,382	27,467	2,082,635	337,687	1,312,815	3,087,198	704,828	-	3,045	3,571	7,638,717	46.14%	
Ukupno (Σ)	Potraživanje	62,076,032	1,918,866	1,700,578	31,480,290	637,330,564	160,024,738	50,101,927	13,039,189	7,161,179	4,018,146	2,016,660	102,305,597	1,073,173,766	100.00%	
	Obezvredjenje	171,034	16,592	5,382	69,344	5,008,799	636,489	1,412,246	5,058,961	704,828	-	41,103	3,430,952	16,555,730	100.00%	

U nastavku dajemo pregled raspodele izloženosti po klasama izloženosti i sektorima i to za izloženosti za koje je izvršena ispravka vrednosti:

Sektor/Klase izloženosti	Družava i centr. banke	Lokalna samouprava	Javna administrativna tela	Banke	Prirodna društva	Fizička lica	Izloženosti obezbedene hipotekama	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Visokorizične izloženosti	Vlasnička ulaganja	Ostalo	Ukupno (Σ)	Učešće		
Sektor privrednih društava	Potraživanje	-	-	-	-	51,656,222	2,751,047	4,243,654	1,428,333	-	9,757	-	60,089,013	16.43%	
	Obezvređenje	-	-	-	-	2,663,534	71,254	61,524	580,449	-	9,622	-	3,386,384	20.45%	
	Dospelo	-	-	-	-	461,670	113,595	27,210	985,652	-	-	-	1,588,127	29.51%	
Sektor javnih preduzeća	Potraživanje	-	-	-	-	10,094,335	579,651	285,934	222,961	-	-	-	11,182,881	3.06%	
	Obezvređenje	-	-	-	-	252,406	18,393	27,156	111,735	-	-	-	409,690	2.47%	
	Dospelo	-	-	-	-	42,283	43,382	-	221,248	-	-	-	306,913	5.70%	
Sektor stanovništva	Potraživanje	-	-	-	-	-	12,829,954	448,673	807,320	-	-	28,464	14,114,412	3.86%	
	Obezvređenje	-	-	-	-	-	192,988	942	396,993	-	-	192	591,115	3.57%	
	Dospelo	-	-	-	-	-	842,216	-	613,967	-	-	56	1,456,240	27.06%	
Sektor drugih komitenata	Potraživanje	-	-	-	-	1	20,020	290,213	1,686,904	-	24,933	543,642	2,565,712	0.70%	
	Obezvređenje	-	-	-	-	-	490	9,387	805,450	-	24,923	30,547	870,796	5.26%	
	Dospelo	-	-	-	-	-	-	-	1,664,079	-	-	1,137	1,665,216	30.95%	
Javni sektor	Potraživanje	428	1,102,475	-	-	480,250	-	-	48,828	-	-	32,551	1,664,532	0.46%	
	Obezvređenje	1	9,081	-	-	8,309	-	-	48,591	-	-	814	66,796	0.40%	
	Dospelo	-	140,306	-	-	63,962	-	-	48,778	-	-	-	253,046	4.70%	
Sektor finan. i osiguranja	Potraživanje	11,452,805	-	-	1,358,625	7,557	1,899	-	778	-	10,728	14,407,284	27,239,676	7.45%	
	Obezvređenje	104,455	-	-	-	41,878	11	22	-	778	-	3,513	3,395,828	3,546,486	21.42%
	Dospelo	-	-	-	-	-	-	-	415	-	-	-	415	0.01%	
Sektor preduzetnika	Potraživanje	-	-	-	-	132,939	403,899	36,818	12,699	-	-	-	586,356	0.16%	
	Obezvređenje	-	-	-	-	-	1,518	7,405	171	10,459	-	-	-	19,552	0.12%
	Dospelo	-	-	-	-	-	18,446	3,089	10,234	-	-	-	-	31,768	0.59%
Privatna domaćinstava sa zaposlenim licima i reg. polj. proizvođači	Potraživanje	-	-	-	-	10,750	199,394	20,268	48,638	-	-	-	279,050	0.08%	
	Obezvređenje	-	-	-	-	-	385	8,249	251	17,309	-	-	-	26,194	0.16%
	Dospelo	-	-	-	-	-	21,788	3,900	39,017	-	-	-	-	64,705	1.20%
Sektor stranih lica	Potraživanje	24,327,539	811,689	1,690,824	25,432,469	76,970,070	45,053,746	24,385,389	5,371,877	6,252,526	3,045	37,675,734	247,974,908	67.81%	
	Obezvređenje	66,578	7,511	5,382	27,467	2,082,635	337,687	1,312,815	3,087,196	704,828	3,045	3,571	7,638,717	46.14%	
	Dospelo	-	-	-	-	-	44	5	-	14,603	-	-	-	14,652	0.27%
Ukupno (Σ)	Potraživanje	35,780,772	1,914,164	1,690,824	26,791,094	139,352,125	61,839,610	29,710,948	9,628,338	6,252,526	48,463	52,687,675	365,696,539	100.00%	
	Obezvređenje	171,034	16,592	5,382	69,344	5,008,799	636,489	1,412,246	5,058,961	704,828	41,103	3,430,952	16,555,730	100.00%	
	Dospelo	-	140,306	-	-	567,959	1,039,431	34,199	3,597,992	-	-	1,194	5,381,082	100.00%	

7.1.6 Raspodela izloženosti prema preostalom dospeću

Klase izloženosti	Preostala ročnost (vrednost izloženosti)					Ukupno (Σ)
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseci	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 12 meseci	
Država i centr. banke	16,441,791	1,182	1,535,246	8,435,131	38,406,050	64,819,399
Lokalna samouprava	239,867	-	-	126	1,349,621	1,589,614
Javna administrativna tela	47	-	-	1,637,928	47,468	1,685,442
Banke	19,093,832	39,068	5,881,735	412,892	2,649,042	28,076,569
Privredna društva	20,943,932	613,762	6,259,716	34,332,722	64,919,674	127,069,805
Fizička lica	3,616,850	327,053	586,967	4,259,611	53,822,287	62,612,767
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	5,211,809	23,553	13,505	304,576	2,249,538	7,802,981
Izloženosti obezbeđene hipotekama	609,075	363,892	1,737,661	4,253,784	40,962,043	47,926,457
Visokorizične izloženosti	696,948	-	-	2,931,011	1,497,445	5,125,405
Otvoreni investicioni fondovi	3,213,682	-	-	-	801,594	4,015,276
Vlasnička ulaganja	474,349	-	-	-	1,500,225	1,974,574
Ostale izloženosti	12,744,121	289,548	643,781	434,121	64,225,535	78,337,106
Ukupno (Σ)	83,286,303	1,658,057	16,658,610	57,001,902	272,430,522	431,035,394

7.1.7 Obezvredena potraživanja i potraživanja u docnji prema geografskim područjima na dan 31.12.2018.godine

Docnja/Regije		Obezvredena potraživanja na dan 31.12.2018.								Ukupno (Σ)
		Republika Srbija	Evropska unija	Crna Gora	Švajcarska	SAD	Ruska Federacija	UAE	Ostalo	
0 bucket	Potraživanje	113,141,315	237,776,709	1,625,420	3,049,621	873,539	404,343	930,810	2,513,701	360,315,458
	Obezvredenje	6,981,925	7,537,811	70,275	3,561	7,203	928	222	12,307	14,614,231
1-30 dana	Potraživanje	1,425,531	49	-	-	-	-	-	-	1,425,580
	Obezvredenje	67,820	248.32	-	-	-	-	-	-	67,820
31-60 dana	Potraživanje	315,708	-	-	-	-	-	-	-	315,708
	Obezvredenje	31,897	-	-	-	-	-	-	-	31,897
61-90 dana	Potraživanje	183,510	-	-	-	-	-	-	-	183,510
	Obezvredenje	58,211	-	-	-	-	-	-	-	58,211
preko 90 dana	Potraživanje	3,441,919	13,460	8	3	829	9	-	56	3,456,283
	Obezvredenje	1,779,403	3,266	8	3	829	8	-	55	1,783,572
Ukupno (Σ)	Potraživanje	118,507,983	237,790,217	1,625,428	3,049,624	874,368	404,351	930,810	2,513,757	365,696,539
	Obezvredenje	8,919,254	7,541,077	70,282	3,564	8,032	936	222	12,362	16,555,730

7.1.8 Promene na ispravkama vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

U '000 RSD

Elementi	Početno stanje 01.01.2018.	Efekti primene IFRS 9	Uključivanje Gorenjske banke u konsolid.	Povećanje u periodu	Smanjenje u periodu	Otpisi+ prenos na vanbilans	Kursne razlike	Ostalo	Obračunato krajnje stanje na 31.12.2018.
Iznos obezvredenja bilanske aktive	12.066.288	541.145	8.754.556	10.393.551	-10.021.458	-8.920.434	-26.765	1.182	12.788.065
Iznos verovatnog gubitka po vanb. stavkama	138.126	40.259	170.437	392.288	(383.660)	-	-266	0	357.184
UKUPNO:	12.204.414	581.404	8.924.993	10.785.839	-10.405.118	-8.920.434	-27.031	1.182	13.145.249

7.1.9 Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije (po Odluci Narodne Banke Srbije o klasifikaciji)

Raspodelu izloženosti prema kategorijama klasifikacije kao i iznose obračunate i potrebne rezerve dajemo u nastavku:

U '000 RSD

Kategorija klasifikacije	Bruto potraživanje	Rezerva za procenjene gubitke	Korigovana potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama
A	62.622.546	-	-
B	59.433.441	1.066.226	-
V	39.332.652	3.586.112	-
G	9.070.454	2.375.923	-
D	8.340.040	6.159.179	-
N (ne klasificuje se)	894.374.632	-	-
Ukupno (Σ)	1.073.173.765	13.187.440	-

7.1.10 Kreditni rejtinzi

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, Grupa je internim aktima definisala upotrebu eksternih rejtinga za potrebe izračunavanja kapitalnih zahteva za kreditni rizik. Za potrebe određivanja nivoa kreditnog kvaliteta za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama i klasu izloženosti prema bankama, Grupa koristi kreditne rejtinge Agencije za rejting Moody's Investor Service Ltd. koja je, po rešenju Narodne banke Srbije (Rešenje G br. 1370 od 28.02.2012. godine), trenutno jedina podobna agencija za rejting u Srbiji.

Za ostale izloženosti Grupa primenjuje pondere kreditnog rizika propisane Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Raspored kreditnih rejtinga u odgovarajuće nivoe kreditnog kvaliteta za izloženosti prema državama i centralnim bankama za koje postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting vrši se prema tabeli u nastavku:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

Grupa izloženostima prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije, kao i državama i centralnim bankama država članica Evropske unije, koje su izražene i koje se izmiruju u njihovim nacionalnim valutama, dodeljuje ponder rizika 0%. Ostalim izloženostima prema državama i centralnim bankama za koje ne postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting, odnosno na koje se ne primenjuje ponder rizika 0%, dodeljuje se ponder rizika 100%.

Grupa kvartalno proverava objavljene rejtinge i u skladu sa tim primenjuje odgovarajuće izmene.

Grupa izloženostima prema bankama čiji preostali rok dospeća nije duži od tri meseca a koje su izražene i koje se izmiruju u nacionalnoj valuti dužnika, dodeljuje ponder rizika za jednu kategoriju lošiji od pondera propisanog za izloženosti prema državi u kojoj banka-dužnici ima sedište s tim da taj ponder ne može biti niži od 20%.

Raspored kreditnih rejtinga u odgovarajuće nivoe kreditnog kvaliteta za izloženosti prema bankama čiji je preostali rok dospeća duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting Izabrane agencije za rejting vrši prema tabeli u nastavku:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	50%	50%	100%	100%	150%

Dodatno, raspored kreditnih rejtinga u odgovarajuće nivoe kreditnog kvaliteta za izloženosti prema bankama čiji preostali rok dospeća nije duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting Izabrane agencije za rejting vrši prema tabeli u nastavku:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	20%	20%	50%	50%	150%

Grupa izloženostima prema bankama koje ne postoji kreditni rejting Izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u tabeli u nastavku:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Izloženostima prema bankama grupa dodeljuje ponder rizika 100% ukoliko za izloženosti prema državi u kojoj banka-dužnik ima sedište ne postoji kreditni rejting.

Grupa izloženostima prema bankama čija ugovorena efektivna ročnost nije duža od tri meseca i za koje ne postoji kreditni rejting Izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika 20%.

Grupa izloženostima prema bankama koje predstavljaju ulaganja u kapital ili u elemente kapitala propisane Odlukom o adekvatnosti kapitala Grupa dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%, osim kad ta ulaganja predstavljaju odbitnu stavku od kapitala Grupe.

U narednoj tabeli dajemo prikaz iznosa izloženosti pre i nakon korišćenja kreditne zaštite za klasu izloženosti prema bankama (stanje na dan 31.12.2018. godine):

U '000 RSD

Kreditni rejting izabrane agencije za rejting (Moody's)	Nivo kreditnog kvaliteta	Država porekla banke	Bruto izloženost	Specifična prilagođavanja za kreditni rizik, dodatna prilagođavanja i potrebna rezerva	Neto izloženost	Instrumenti materijalne kreditne zaštite	Neto izloženost posle primene kreditne zaštite
	Preferencijalni tretman	Srbija	6.580.709	42.061	6.538.648	-	6.538.648
	Ukupno Srbija:		6.580.709	42.061	6.538.648	-	6.538.648
Aaa	1	Švajcarska, Nemačka, SAD, Norveška	3.970.799	7.107	3.963.693	-	3.963.693
Aa1		Austrija	5.207.936	3.813	5.204.123	-	5.204.123
Aa2		Francuska, UAE, V.Britanija	3.791.868	1.752	3.790.117	-	3.790.117
Aa3		Belgija	853.051	2.602	850.449	-	850.449
	Ukupno za nivo 1:		13.823.655	15.274	13.808.381	-	13.808.381
A1	2	Japan, Češka	40.055	122	39.933	-	39.933
A2		Poljska	4	0	4	-	4
	Ukupno za nivo 2:		40.059	122	39.937	-	39.937
Baa1	3	Slovenija	7.725.279	8.287	7.716.992	-	7.716.992
Baa2		Indija, Bugarska	28.905	39	28.866	-	28.866
Baa3		Italija	3.086.386	1.643	3.084.743	-	3.084.743
	Ukupno za nivo 3:		10.840.570	9.969	10.830.601	-	10.830.601
Ba1	4	Rusija, Mađarska	19.047	28	19.019	-	19.019
Ba2		Hrvatska	11.766	43	11.723	-	11.723
	Ukupno za nivo 4:		30.812	71	30.741	-	30.741
B1	5	Crna Gora	94.356	579	93.777	-	93.777
B3		Egipat, Grčka	70.062	1.269	68.792	-	68.792
	Ukupno za nivo 5:		164.418	1.848	162.570	-	162.570
	Bez rejtinga		68	1	67	-	67
	Ukupno bez rejtinga:		68	1	67	-	67
	Ukupno za klasu izloženosti prema Bankama:		31.480.290	69.346	31.410.945	-	31.410.945

7.1.11 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na pokazatelj leveridža

Pokazatelj leveridža predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji predstavlja zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, i izloženosti banke i iskazuje se u procentima.

Grupa je na dan 31.decembar 2018. godine izračunala pokazatelj leveridža u skladu sa Odlukom o izveštavanju banaka i on je iznosio 13,94%

7.1.12 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Grupa može vršiti prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom za efekte tehnika ublažavanja tog rizika ako, radi smanjenja ovog rizika, koristi podobne instrumente kreditne zaštite i ako su ispunjeni uslovi za priznavanje kreditne zaštite, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Grupa je u okviru Procedure za upravljanje rizicima na nivou Grupe definisala način primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Grupa aktivu ponderisanu kreditnim rizikom prilagođava za efekte korišćenja sredstava obezbeđenja u obliku finansijske imovine primenom jednostavnog metoda, na način da obezbeđenom delu odnosne izloženosti dodeljuje ponder kreditnog rizika sredstva obezbeđenja.

Grupa primenjuje ponder kreditnog rizika 0% samo ako su izloženost i sredstvo obezbeđenja izraženi u istoj valuti, u protivnom primenjuje ponder kreditnog rizika 20%. I za jedan i za drugi slučaj važi ograničenje da mora postojati ročna usklađenost između instrumenata kreditne zaštite i odnosne izloženosti.

Grupa primenjuje podobne instrumente nematerijalne kreditne zaštite u kojima je pružač kreditne zaštite isključivo država.

Grupa aktivu ponderisanu kreditnim rizikom prilagođava za efekte korišćenja instrumenata nematerijalne kreditne zaštite na taj način što obezbeđenom delu odnosne izloženosti dodeljuje ponder kreditnog rizika pružaoca zaštite koji je utvrđen u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke umesto pondera kreditnog rizika ove izloženosti utvrđenog, takođe u skladu sa pomenutom Odlukom.

Iznos primenjenih instrumenata kreditne zaštite na dan 31.12.2018. godine po klasama izloženosti iznosi:

U '000 RSD

Klase izloženosti	Bruto izloženost	Specifična prilagođavanja za kreditni rizik, dodatna prilagođavanja i potrebna rezerva	Neto izloženost	Instrumenti nematerijalne kreditne zaštite	Instrumenti materijalne kreditne zaštite (u obliku finansijske imovine)	Neto izloženost posle primene kreditne zaštite
Država i centr. banke	62,076,032	192,941	61,883,091	-	-	66,746,321
Lokalna samouprava	1,918,866	16,592	1,902,274	-	-	1,902,274
Javna administrativna tela	1,700,578	5,382	1,695,196	-	-	1,695,196
Banke	31,480,290	69,346	31,410,944	411,080	-	30,999,864
Privredna društva	637,330,564	5,008,799	632,321,765	4,452,150	2,605,879	625,263,736
Fizička lica	160,024,738	636,489	159,388,249	-	1,258,769	158,129,480
Izloženosti obezbeđene hipotekama	50,101,927	1,412,246	48,689,681	-	-	48,689,681
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	13,039,189	5,058,961	7,980,228	-	96,971	7,883,257
Visokorizične izloženosti	7,161,179	704,828	6,456,351	-	4,027	6,452,324
Otvoreni investicioni fond	4,018,146	2,870	4,015,276	-	-	4,015,276
Vlasnička ulaganja	2,016,660	42,085	1,974,575	-	-	1,974,575
Ostale izloženosti	102,305,597	3,440,594	98,865,003	-	25,417	102,830,649
Ukupno:	1,073,173,766	16,591,133	1,056,582,633	4,863,230	3,991,063	1,056,582,633

7.2 Rizik druge ugovorne strane (counterparty risk)

Rizik druge ugovorne strane jeste rizik od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

Grupa je dužna da izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za izloženosti riziku druge ugovorne strane po osnovu sledećih pozicija iz knjige trgovanja i bankarske knjige:

- finansijskih derivata;
- kreditnih derivata;
- repo i reverse repo transakcija;
- transakcija davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe;
- transakcija kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti;
- transakcija sa dugim rokom izmirenja.

Grupa je ovoj vrsti rizika izložena po osnovu reverse repo transakcija kao i po osnovu finansijskih derivata.

Za potrebe obračuna izloženosti riziku druge ugovorne strane Grupa koristi metod tekuće izloženosti (za finansijske derive) i složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolateralu u slučaju repo i reverse repo transakcija.

Saglasno metodu tekuće izloženosti, iznos izloženosti izračunava se kao zbir:

- Tekuće izloženosti po osnovu ugovora čija je vrednost pozitivna, koja predstavlja tržišnu vrednost tog ugovora (za ugovore čija je vrednost negativna, tekuća izloženost jednaka je nuli) i
- Potencijalne izloženosti (RFE) u periodu preostalom do datuma dospeća ugovorne obaveze, koja se dobija kad se hipotetička vrednost glavnice svakog ugovora na dan izračunavanja pomnoži odgovarajućim faktorima konverzije propisanim u okviru Odluke o adekvatnosti kapitala banke.

Prema složenom metodu, iznos izloženosti na koji se primenjuju ponderi kreditnog rizika izražava se kao efektivna vrednost izloženosti. Efektivna vrednost odnosne izloženosti jednaka je iznosu razlike između prilagođenih vrednosti odnosne izloženosti i sredstava obezbeđenja, ako je taj iznos negativan jednaka je 0.

Na dan 31.12.2018. godine, Grupa je imala sledeće izloženosti po osnovu rizika druge ugovorne strane:

		U '000 RSD
Izloženost riziku druge ugovorne strane po osnovu reverse repo transakcija	Neto izloženost	
		964.124

Izloženost riziku druge ugovorne strane po osnovu finansijskih derivata	Tekuća izloženost	Potencijalna izloženost	Ukupna izloženost
	10.564	47.278	57.842

Dodatno, na dan 31.12.2018. godine, obračunati kapitalni zahtev za rizik druge ugovorne strane iznosi 4.780 hiljada RSD.

7.3 Kamatni rizik

Identifikacija kamatnog rizika odnosi se na identifikovanje oblika kamatnog rizika kome je Grupa izložena, stepen izloženosti svakom pojedinačnom obliku, kao i na utvrđivanje mogućnosti merenja pojedinačnog oblika kamatnog rizika. Kamatni rizik se može ispoljiti u nekom od sledećih oblika:

- Rizik neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena - javlja se zbog različitih vremena dospeća (za fiksne kamatne stope) i različitih vremena ponovnog formiranja cene, odnosno promene kamatnih stopa (kod varijabilnih kamatnih stopa) za kamatno osetljive stavke aktive, pasive i vanbilansa;
- Bazni rizik - javlja se zbog nesavršenosti tržišta, odnosno proizilazi iz razlika u periodičnosti, veličini ili smeru promena različitih referentnih kamatnih stopa za koje su vezane različite kategorije aktive, pasive i vanbilansih stavki, sa inače sličnim karakteristikama u pogledu dospeća, odnosno ponovnog određivanja cene;
- Rizik opcije - javlja se iz ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (krediti s mogućnošću prevremene otplate, depoziti s mogućnošću prevremenog povlačenja i dr.);
- Rizik krive prinosa - javlja se usled ročne neusklađenosti kod ponovnog formiranja cena i može izložiti članice Grupe promenama oblika krive prinosa.

Grupa koristi sledeće tehnike za merenje kamatnog rizika: GAP analizu (Metod modifikovanog trajanja), Racio analizu i stres testiranje.

Za sprovođenje navedenih tehnika, Grupa sve kamatonosne stavke bilansa i vanbilansa raspoređuje u skladu sa ponovnim fiksiranjem kamatne stope (u slučaju varijabilnih kamatnih stopa) ili preostalim dospećem odnosne stavke (u slučaju fiksnih kamatnih stopa).

GAP predstavlja razliku između iznosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive koji se raspoređuju unutar definisanih vremenskih korpi i pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan, Grupa je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti;
- kada je GAP negativan, Grupa je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim korpama se ponderišu „faktorima“ koji su dizajnirani tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama (modifikovano trajanje) pri prepostavljenom standardnom šoku od 200 baznih poena paralelnog pomeranja referentne krive prinosa.

GAP modifikovanog trajanja i efekat na Kapital Grupe pri standarnom šoku od 200BP na dan 31.12.2018. godine

Grupa	200bp	% od KAP-a
Grupa	1,539,883	2.54%

Grupa sprovodi navedene tehnike za merenje kamatnog rizika sumarno za sve valute i pojedinačno za značajne valute. Dobijeni podaci se koriste za sprovođenje stres testova, u cilju identifikovanja i merenja izloženosti kamatnom riziku u vanrednim uslovima, analizirajući moguće uticaje na finansijski rezultat i kapital. Rezultati sprovedenih stres testova sagledavaju se u odnosu na postavljene interne limite za uticaj stres testova na neto dobit i kapital Banke, i u toku 2018. godine nije bilo prekoračenja limita.

Takođe, Grupa posebno sagledava rizik opcije odnosno uticaj prevremene otplate kredita i povlačenja depozita analizirajući istorijsko ponašanje klijenata uz korišćenje ekspertske procene. Kod određenih pozicija kod kojih ne postoji datum dospeća odnosno nema datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa, Grupa vrši procenu istorijskog kretanja i koristi odgovarajuće modele.

7.4 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Bilansne i vanbilansne stavke koje nisu raspoređene u knjizi trgovanja, Grupa raspoređuje u bankarsku knjigu. Vlasničke hartije koje Grupa vodi u bankarskoj knjizi odnose se na učešća u kapitalu (ulozi) članica Bankarske Grupe u kapitalu drugih pravnih lica (u daljem tekstu - učešća u kapitalu).

Vlasnička ulaganja koja se vode u bankarskoj knjizi izvršena su sa namerom držanja u neodređenom vremenskom periodu. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica mogu biti prodata u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili slučaju promene tržišnih cena.

Učešća u kapitalu, izuzev ulaganja u zavisne entitete (koja nisu u obuhvatu lica za izveštavanje na konsolidovanoj osnovi), a za koja postoji aktivno tržište i koja se kotiraju na njemu priznaju se po fer vrednosti, dok se ostala učešća u kapitalu priznaju po vrednosti po kojoj je izvršeno ulaganje.

Izloženost po osnovu ulaganja u zavisne entitete koja nisu u obuhvatu lica za izveštavanje na konsolidovanoj osnovi se ne kotiraju na berzi vrednuju se po amortizovnoj vrednosti saglasno MRS 27 i na 31. decembar 2018. godine se odnose na zavisna lica Gorenjske Banke i to: Imobilia-GBK d.o.o., Kranj - RSD 297,969 hiljada, GB Leasing d.o.o., Ljubljana - RSD 449,139 hiljada, Hypo Alpe Adria leasing d.o.o., Ljubljana - RSD 9,928 hiljada.

Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja (ucešća u kapitalu) izuzev ulaganja u zavisne entitete Grupe na dan 31. decembar 2018. godine je prikazana u tabeli ispod:

	U '000 RSD	
Opis	Komada	Vrednost
HG "Budvanska rivijera" a.d., Budva, Crna Gora	1,261,685	984,222
Sklad za reševanje bank, Slovenija	0	796,277
GEN-EL naložbe d.o.o., Krško, Slovenija	0	479,752
Hoteli Bernardin d.d., Portorož, Slovenija	1,622,841	232,132
Intereuropa d.d., Koper Slovenija	3,068,990	199,512
NIS a.d., Novi Sad, Srbija	79,986	55,190
Kopaonik a.d., Beograd, Srbija	6,663	31,983
Jubmes banka a.d., Beograd, Srbija	2,841	29,831
Messer Tehnogas a.d., Beograd, Srbija	2,546	29,783
Milan Blagojević a.d., Smederevo, Srbija	4,639	27,834
Crnogorski Telekom a.d., Podgorica, Crna Gora	122,818	22,645
Goša Montaža a.d., Beograd, Srbija	11,833	21,299
OSTALO	998,606	224,282
Ukupno		3,134,742

* U tabeli su prikazane neto knjigovodstvene vrednosti

Ukupna vlasnička ulaganja u bankarskoj knjizi sastoje se od učešća koja se ne kotiraju na berzi (u ukupnom iznosu RSD 1,55 mlrd) i učešća koja se kotiraju na berzi (u ukupnom iznosu od RSD 1,58 mlrd).

Struktura vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi, izuzev ulaganja u zavisne entitete Grupe, po osnovu metoda vrednovanja je sledeća:

	U '000 RSD
METOD VREDNOVANJA	Iznos
PO FER VREDNOSTI KROZ OSTALI REZULTAT	2,213,415
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	921,327
UKUPNO	3,134,742

Ukupan realizovani gubitak Grupe za 2018. godinu koji proistiće iz prodaje ili zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja iznosio je RSD 10,282 hiljada, dok je ukupan realizovani dobitak Grupe po ovom osnovu iznosio RSD 64,786 hiljada.

Ukupan nerealizovani dobitak/gubitak koji je Grupa ostvarila na dan 31. decembar 2018. godine po osnovu učešća u kapitalu u bankarskoj knjizi prikazan je u okviru obrasca PI - KAP.

8. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava

8.1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja

Najviše matično društvo bankarske grupe sačinjava konsolidovani bilans stanja u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja u formi koja je propisana za brokersko dilerska društva od strane Komisije za hartije od vrednosti, dok za potrebe kontrole bankarske Grupe na konsolidovanoj osnovi od strane Narodne banke Srbije, najviše matično društvo Grupe sačinjava konsolidovani bilans stanja u formi za banke propisanoj od strane Narodne banke Srbije, tako da obrasci bilansa stanja po jednoj i drugoj regulativi nisu uporedivi po svim pozicijama te se ne mogu prikazati u formi Prilog 3 - PI-UPK.

Finansijski izveštaji članica bankarske grupe su konsolidovani metodom pune konsolidacije u skladu sa relevantnim MRS/MSFI i propisima NBS, a razlike u obuhvatu lica uključenih u konsolidaciju date su u sledećoj tabeli:

8.2. Razlike u obuhvatu konsolidacije

Naziv društva	Obuhvat konsolidacije za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi (Narodna banka Srbije)	Obuhvat konsolidacije u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (Komisija za hartije od vrednosti)
BDD. M&V Investment a.d. Beograd	X	X
AIK BANKA a.d. Beograd	X	X
Gorenjska Banka d.d., Kranj	Metod pune konsolidacije od 1. septembra 2018. godine, prethodno Equity metoda	Metod pune konsolidacije od 1. septembra 2018. godine, prethodno Equity metoda
Imobilia-GBK d.o.o., Kranj	Ne	Metod pune konsolidacije od 1. septembra 2018. godine
GB Leasing d.o.o., Ljubljana	Ne	
Hypo Alpe Adria leasing d.o.o., Ljubljana	Ne	

8.3. Razlike u pozicijama bilansa stanja

Pozicija bilansa stanja	Bilansa stanja sačinjen za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi (Narodna banka Srbije)	Bilans stanja iz konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (Komisija za hartije od vrednosti)	Razlika
Aktiva	420.725.344	420.812.581	-87.237
Obaveze	341.643.099	341.697.435	-54.336
Kapital	79.082.245	79.115.146	-32.901
Dobitak	17.455.389	17.814.109	-358.720
Dobitak tekuće	8.601.865	8.471.265	130.600

U 2018.godini nije bilo pravnih niti drugih smetnji za blagovremeni prenos kapitala i izmirivanje obaveza između Matičnog društva i podređenih društava u okviru poslovanja bankarske Grupe. Takođe, ni u narednom periodu se ne očekuju poteškoće u prenosu kapitala i izmirivanju obaveza između članica Grupe.